

บทที่ 5

การเปรียบเทียบรูปลักษณ์และเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับได้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การเปรียบเทียบรูปลักษณ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปลักษณ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.1 ขนาดรูปเล่มของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมีขนาดรูปเล่มเป็นกระดาษหนังสือพิมพ์ขนาดเต็มแผ่น (broadsheet) แต่อย่างไรก็ตาม ความกว้างยาวของแต่ละฉบับไม่เท่ากัน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 54 ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้าของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ขนาด กว้าง x ยาว (นิ้ว)	จำนวนหน้า
บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น	$14 \times 22 \frac{3}{4}$ นิ้ว	40-80
ดาวสยาม	$15 \times 22 \frac{3}{4}$ นิ้ว	16
เดลินิวส์	$15 \frac{1}{2} \times 21$ นิ้ว	24-32
ข่าวสด ไทยรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง มติชน	$15 \frac{1}{2} \times 21 \frac{1}{2}$ นิ้ว	16-24 24-48 16-28 20-24 24-32
สยามรัฐ เฉลิมไเรอร์	$15 \frac{1}{2} \times 22 \frac{3}{4}$ นิ้ว	16-24 16

จากการศึกษาขนาดรูปเล่มของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่ามีขนาดรูปเล่มแบ่งได้เป็น 2 ขนาด คือ

(1) ขนาดรูปเล่มของหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ มีขนาดแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย คือ ความกว้างของหนังสือพิมพ์แคบเพียง 14 นิ้วเท่านั้น แต่เน้นความลึกของหน้าแทน โดยยาวสุด $22 \frac{3}{4}$ นิ้วเท่ากับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยบางฉบับ ขนาดของหนังสือ

พิมพ์ภาษาอังกฤษเช่นนี้คล้ายกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาอย่าง U.S.A TODAY* ค่อนข้างมาก

(2) ขนาดรูปเล่มของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย มีความหลากหลาย ส่วนใหญ่มีขนาด $15\frac{1}{2} \times 21\frac{1}{2}$ ส่วนชื่อฉบับอื่น ๆ มีทั้งที่ขนาดใหญ่กว่าและเล็กกว่า โดยสยามรัฐและเดลินิวส์มีขนาดใหญ่สุดและเดลินิวส์มีขนาดเล็กสุด ขนาดรูปเล่มที่แตกต่างกันบ้างนี้ขึ้นอยู่กับกาตัดสินกระดาษของหนังสือพิมพ์

จำนวนหน้าของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่มีขนาดใกล้เคียงกัน โดยมีดาวสยามและเดลินิวส์ที่คงพิมพ์เพียง 16 หน้าตามหนังสือพิมพ์สมัยเก่า นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ที่นิยมพิมพ์ 16 หน้า แต่เพิ่มหน้าพิเศษเป็นประจำ ได้แก่ แนวหน้าและสยามรัฐ ส่วนหนังสือพิมพ์ซึ่งมีจำนวนหน้าตั้งแต่ 20 หน้าขึ้นไป มีไทยรัฐและเดลินิวส์ จำนวน 24 หน้าเป็นอย่างต่ำ และมีการเพิ่มหน้าพิเศษเป็นประจำ

สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษมีจำนวนหน้ามากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะมีการเสนอเนื้อหาหลายด้าน และมีการแยกเป็นส่วน (SECTION) โดยจำหน่ายในราคาสูงกว่า

ในการตีพิมพ์เนื้อหาโดยแยกส่วนนี้ เริ่มปรากฏให้เห็นในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยบางฉบับ คือ เดลินิวส์ที่ได้แยกเป็นส่วนโดยระบุแต่ละส่วนไว้ ทั้งนี้เพราะเดลินิวส์ต้องการเน้นหน้าแรกของส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ตีพิมพ์เป็นสี่สี แต่การแยกส่วนของหนังสือพิมพ์ภาษาไทยไม่แยกเนื้อหาอย่างเด่นชัด เพราะแต่ละส่วนได้ผสมผสานเนื้อหาไว้หลายประเภท

* USA Today เป็นหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาที่ริเริ่มปฏิบัติการจัดหน้าหนังสือพิมพ์แบบใหม่เป็นฉบับแรก จนทำให้หนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ในสหรัฐอเมริกาทันมาให้ความสนใจในการจัดหน้ากันมากขึ้น

1.2 ภาพรวมทั่วไปขององค์ประกอบที่มีในหน้าหนึ่ง

หนังสือพิมพ์ทั้ง 11 ชื่อฉบับมีการนำเสนอองค์ประกอบต่าง ๆ ในหน้าหนึ่ง เช่น หัวหนังสือพิมพ์ หัวข่าว กรอบข่าว ภาพ และกรอบแนะนำเนื้อหาเด่น ซึ่งนับเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่พบในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ

ข่าวสด เดลินิวส์ แนวหน้า และสยามรัฐ เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ หัวหนังสือพิมพ์ ช่องว่าง หัวข่าว เนื้อข่าว ภาพ รายงานพิเศษ คอลัมน์ประจำ โฆษณา และกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม แต่ไม่ได้มีครบทั้งหมดทุกฉบับ มีเฉพาะข่าวสดที่นำเสนอครบทุกองค์ประกอบในหน้าหนึ่งทุกฉบับ ส่วนบ้านเมืองไม่ตีพิมพ์คอลัมน์ประจำและโฆษณาในหน้าหนึ่งเลย

สำหรับหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับอื่น ๆ นั้นพบว่า คาวสยาม เดลินิวส์ มติชน และเดอะเนชั่น นำเสนอองค์ประกอบทั้งหมด ยกเว้นคอลัมน์ประจำ ไทยรัฐไม่นำเสนอโฆษณา แต่มีการตีพิมพ์ทั้งคอลัมน์ประจำและรายงานพิเศษ บางกอกโพสต์ตีพิมพ์ทั้งโฆษณาและคอลัมน์ประจำ แต่ไม่ตีพิมพ์รายงานพิเศษไว้ในหน้าหนึ่งเลย (ตารางที่ 55)

จากตารางที่ 55 ได้ผลการวิจัยว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่นำเสนอหัวข่าวเท่ากับจำนวนข่าว ยกเว้น มติชนมีการขาดหัวข่าวโดยไม่มีเนื้อข่าวในหน้าแรก และข่าวบางชิ้นของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษไม่มีการขาดหัวข่าวไว้

ข่าวสด คาวสยาม ไทยรัฐ และบ้านเมือง เน้นเสนอภาพในหน้าหนึ่งมากกว่า 6 ภาพต่อฉบับ และบางกอกโพสต์เสนอภาพน้อยที่สุดเฉลี่ย 2 ภาพต่อฉบับ

สำหรับรายงานพิเศษ พบว่า มีเฉพาะข่าวสดและมติชนที่เน้นเสนอเป็นประจำทุกฉบับอย่างน้อยฉบับละ 1 ชิ้น ส่วนไทยรัฐและเดลินิวส์เสนอรายงานพิเศษสม่ำเสมอ แต่คงไปเป็นบางฉบับ

การนำเสนอคอลัมน์ประจำในหน้าแรกนั้นมีเฉพาะข่าวสด ไทยรัฐ และสยามรัฐที่ปรากฏในหน้าหนึ่งเป็นประจำฉบับละ 1 ชิ้น

สำหรับการเสนอโฆษณาในหน้าหนึ่ง พบว่า มติชนและบางกอกโพสต์ที่เน้นนำเสนอมากกว่า 4 ชิ้นต่อฉบับ

ตารางที่ 55 จำนวนเงินเฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ประเภทขององค์ประกอบ	ข่าวสด	ดาวสยาม	เดลินิวส์	เดลินิวส์	ไทยรัฐ	แนวหน้า	บ้านเมือง	ผดุง	สยามรัฐ	บางกอกโพสต์	เดอะเนชั่น
1. ทีวีหนังสือ (คำขวัญ/สัญลักษณ์ ข้อมูลประจำวัน/ส่วนข้างหัวหนังสือ)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2. ช่องว่าง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. นาดหัวข่าว	7.43	8.00	10.25	7.25	8.50	4.17	10.25	5.67	7.25	5.42	5.17
4. เนื้อข่าวความนำ	7.43	8.00	10.25	7.25	8.50	4.17	10.25	5.58	7.25	5.67	5.25
5. ภาพ	6.57	6.50	5.50	3.67	6.33	4.00	7.25	4.92	3.42	2.00	3.42
6. ราชงานพิเศษ	1.00	0.25	0.75	0.08	0.66	0.08	0.08	1.33	0.17	-	0.17
7. คอลัมน์ประจำ	1.00	-	-	0.08	1.08	0.67	-	-	1.75	0.50	-
8. โฆษณา	1.00	0.83	-	1.50	-	2.00	-	4.17	3.00	5.00	3.50
9. กรอบแนะนำเนื้อหาในเล่ม	1.14	0.83	0.92	1.33	0.92	1.00	1.00	0.92	0.83	2.80	1.83
10. อื่น ๆ	0.57	0.75	0.16	0.16	0.83	0.17	0.08	0.08	0.08	0.42	0.25

จากการวัดเนื้อที่ขององค์ประกอบในหน้าหนึ่งนั้น พบว่าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับพาดหัวข่าวมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ ข่าวสด เคลมเมอร์ แนวหน้า บ้านเมือง มติชน และสยามรัฐ สำหรับดาวสยาม เคลิวิส์ ไทยรัฐเน้นเสนอภาพมากที่สุด ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษนั้น เดอะเนชั่นตีพิมพ์บรรณานำและเนื้อข่าวในหน้าแรกมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ แต่บางกอกโพสต์ให้ความสำคัญกับโฆษณามากที่สุด โดยมีปริมาณเนื้อที่ของบรรณานำและเนื้อข่าวมากเป็นอันดับรองในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 56)

จากผลการวิจัยข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นความแตกต่างของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเน้นพาดหัวข่าวขนาดใหญ่ เพราะความเชื่อในหลักการว่า ขนาดตัวอักษรของพาดหัวข่าวสามารถดึงความสนใจของผู้อ่าน และช่วยในการขายหนังสือพิมพ์ ในขณะที่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษเน้นความสำคัญของเนื้อข่าวมากกว่า โดยตีพิมพ์ข่าวให้จบในหน้าแรกหรือต่อหน้าอื่นไม่มากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประชัน วัลลิโก "การบรรณาธิการข่าว" คู่มือหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 1987, หน้า 194.

ตารางที่ 56 ปริมาณสัดส่วนเนื้อที่ (ร้อยละ) เฉลี่ยต่อฉบับขององค์ประกอบต่าง ๆ ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ประเภทขององค์ประกอบ	ข่าวสด	ดาวสยาม	เดลินิวส์	เดลินิวส์	ไทยรัฐ	แนวหน้า	บ้านเมือง	มติชน	สยามรัฐ	บางกอกโพสต์	เดอะเนชั่น
1. หัวหนังสือ (คำขวัญ/สัญลักษณ์ ข้อมูลประจำวัน/ส่วนข้างหัวหนังสือ)	4.51	4.18	3.84	3.70	2.94	4.87	3.68	4.70	5.67	5.36	5.54
2. ช่องว่าง	11.43	10.22	10.18	11.83	10.49	12.69	9.73	12.88	17.00	18.68	18.29
3. พาดหัวข่าว	31.96	30.78	36.75	29.17	36.59	30.83	38.66	24.54	20.17	11.11	8.70
4. บรรทัดนำและเนื้อข่าว	5.07	5.87	5.20	19.40	5.50	16.23	11.12	8.67	20.16	22.46	26.88
5. ภาพ	27.11	38.54	37.66	21.61	37.58	18.97	33.88	19.16	17.23	14.33	17.92
6. รายงานพิเศษ (รวมภาพ)	2.94 (7.37)	1.30 (1.66)	3.17 (5.03)	0.29 (0.50)	1.60 (5.94)	0.55 (0.80)	0.34 (0.62)	3.68 (8.95)	0.95 (1.37)	-	2.19 (2.58)
7. คอลัมน์ประจำ (รวมภาพ)	2.78	-	-	0.69	2.78 (4.58)	2.85 (3.54)	-	-	5.17	1.92	-
8. โฆษณา	9.05	5.86	-	9.12	-	7.96	-	23.57	10.46	23.30	17.58
9. กรอบแนะนำเนื้อหาในเล่ม	3.16	1.70	2.55	3.52	2.09	5.07	2.39	2.39	2.85	2.74 (2.88)	2.09 (2.17)
10. อื่น ๆ	1.19	1.56	0.65	0.68	0.43	0.93	0.21	0.41	0.33	0.33	1.11

เมื่อพิจารณาจากภาพรวมของการนำเสนอองค์ประกอบต่าง ๆ ในหน้าหนึ่งดังกล่าว อาจจัดกลุ่มหนังสือพิมพ์ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

(1) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นหัวข้อและภาพเป็นส่วนใหญ่ โดยมีเนื้อหาของวรรคหน้า และเนื้อข่าวน้อยมาก หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้เน้นหัวข้อและภาพถึงร้อยละ 60 ของเนื้อหาในหน้าหนึ่ง แต่เนื้อหาของวรรคหน้าและเนื้อข่าวไม่ถึง 1 ใน 3 ของเนื้อหาหัวข้อหรือภาพ โดยทั่วไป หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้ตีพิมพ์ภาพหรือหัวข้อเป็นเนื้อหาที่มากที่สุดสลับกัน หนังสือพิมพ์ที่จัดเข้าในกลุ่มนี้ ได้แก่ ข่าวสด คาวสยาม เคลื่อนวิสัย ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชน หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เหล่านี้มักตีพิมพ์ข่าวเฉพาะส่วนวรรคหน้า สำหรับตัวเนื้อข่าวอยู่ในหน้าต่อเสมอ

(2) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นหัวข้อ ภาพ และตัวข่าวในปริมาณใกล้เคียงกัน หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้มีเนื้อหาของหัวข้อข่าวมากเป็นอันดับหนึ่ง แต่มีเนื้อหาของวรรคหน้าและเนื้อข่าวในปริมาณใกล้เคียงกัน ที่สำคัญคือ หน้าหนึ่งตีพิมพ์ได้ทั้งวรรคหน้าและเนื้อข่าว มิใช่เฉพาะวรรคหน้าเหมือนหนังสือพิมพ์กลุ่มที่ 1 หนังสือพิมพ์ที่จัดเข้าในกลุ่มนี้ ได้แก่ เคลิมิเรอร์ แนวหน้า และสยามรัฐ

(3) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นตัวข่าวเป็นส่วนใหญ่ หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้ตีพิมพ์ตัวข่าวในหน้าหนึ่งมาก โดยมีพื้นที่ของหัวข้อข่าวน้อย เพราะไม่ต้องการเน้นหัวข้อ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องต่อข่าวมากนัก หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษมีลักษณะตามกลุ่มนี้ ได้แก่ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น

1.3 รูปแบบการจัดหน้า

การจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยนั้นมีเอกลักษณ์อันโดดเด่นมาก โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะที่เน้นหัวข้อและภาพในหน้าแรกมาก ทำให้หน้าไม่เป็นระเบียบ และมีแนวโน้มที่ต้องจัดหน้าตามรูปแบบละครสี่ตัวกันมาก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ความสำคัญกับองค์ประกอบแต่ละประเภทต่างกัน ลักษณะการจัดหน้าหนึ่งจึงแตกต่างกันด้วย

โดยทั่วไป สามารถแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามรูปแบบการจัดหน้าได้เป็น 5 ประเภท คือ

(1) หนังสือพิมพ์ที่เน้นเฉพาะการจัดหน้าตามรูปแบบละครสัตว์ (Circus) เป็นการจัดหน้าที่ไม่มีความเป็นระเบียบ ถือได้ว่าเป็นลักษณะเฉพาะของการจัดหน้าละครสัตว์ที่เป็นเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์รายวันในไทย ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- ไม่มีการแบ่งหน้าหนึ่งเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน ขนาดคอลัมน์ที่แบ่งไว้นั้นเพื่อช่วยในการเรียงพิมพ์เท่านั้น
- หน้าหนึ่งนำเสนอเนื้อหาของหัวข่าวและภาพมากกว่าองค์ประกอบอื่นหลายเท่า
- เน้นภาพหัวข่าวขนาดใหญ่และขนาดใหญ่ โดยการใช้สีเส้น และการพิมพ์สีพื้น
- ให้ความสำคัญกับทุกส่วนในหน้าเท่ากัน ตั้งแต่ช่วงบนสุด จนถึงช่วงล่างสุดของหน้า
- องค์ประกอบของข่าวขึ้นเดียวกัน คือ หัวข่าว เนื้อข่าว และภาพ มีตำแหน่งกระจายหรือติดกันก็ได้
- หนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าในกลุ่มนี้เน้นสีเส้นหลากหลายและดูฉูดฉาด

หนังสือพิมพ์ที่จัดเข้าในกลุ่มนี้ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ และบ้านเมือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) หนังสือพิมพ์ที่จัดหน้าแบบเน้นส่วนบน (Brace) เป็นการจัดหน้าที่มีลักษณะคล้ายกับการจัดหน้าแบบเน้นมุมบนของหนังสือพิมพ์ต่างประเทศมาก กล่าวคือ มีการจัดตำแหน่งของข่าวตามลำดับความสำคัญ เรียงจากข่าวเด่นหรือข่าวที่สำคัญที่สุดไว้ส่วนบนลงมาล่าง แต่ลักษณะที่พบเห็นในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีความแตกต่างไปบ้าง ดังนี้

- ข่าวเด่นประจำฉบับวางตำแหน่งไว้เหนือข่าวอื่น ๆ ตั้งแต่ใต้หัวหนังสือพิมพ์ลงมา ข่าวรองมีตำแหน่งขนานกันลดหลั่นตามลำดับ มีลักษณะคล้ายขั้นบันได
 - ข่าวรองมีตำแหน่งเหนือข่าวเด่นได้ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของหนังสือพิมพ์ไทย สืบเนื่องมาจากการจัดหน้าไม่ลงตัว เพราะเน้นองค์ประกอบหลากหลายประเภทในหน้าหนึ่ง และเน้นหัวข้อขนาดใหญ่ในหน้าหนึ่ง
 - กรอบข่าวเด่น 2-3 ชั้นมีลักษณะเป็นรูปตัว L หัวกลับ สัมผัสส่วนกับกรอบสี่เหลี่ยม
 - การแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งมีการสัมผัสส่วนกันหลายรูปแบบ
 - ตำแหน่งของหัวข่าวและเนื้อข่าวอยู่ชิดกันเสมอ โดยตำแหน่งภาพอาจอยู่ติดกันหรือไม่ติดก็ได้
- หนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแบบนี้ คือ สยามรัฐ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 52 รูปแบบการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบน (Brace)

(3) หนังสือพิมพ์ที่ผสมผสานระหว่างการจัดหน้าแบบละครสัตว์และแบบเน้นส่วนบน เป็นลักษณะการจัดหน้าที่เป็นผลเนื่องมาจากการเน้นภาพหัวข่าวขนาดใหญ่หลายชิ้นในหน้าหนึ่ง ทำให้หนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนมีการวางตำแหน่งของข่าวไม่เป็นระเบียบและไม่ได้เรียงลำดับความสำคัญของข่าวได้ ซึ่งเป็นเพราะภาพหัวข่าวขนาดใหญ่หลายชิ้น และเน้นสีสั้นมาก หน้าหนึ่งจึงมีลักษณะผสมผสานระหว่าง 2 รูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

- มีหัวข่าวขนาดใหญ่หลายชิ้น โดยตำแหน่งไม่จำเป็นต้องอยู่ส่วนบนของหน้าเสมอ แต่เป็นบริเวณล่างสุดของหน้าหนังสือพิมพ์ก็ได้ จึงไม่อาจเรียงข่าวตามลำดับความสำคัญได้
- เน้นสีสั้นกับหัวข่าวมากเป็นพิเศษ
- กรอบข่าวมีหลากหลายรูปแบบ
- หัวข่าวและตัวข่าวอยู่ติดกัน หรือห่างกันก็ได้

หนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแบบนี้ได้แก่ มติชน และเคลิมิเรอร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 53 รูปแบบการจัดหน้าที่ผสมผสานระหว่างการจัดหน้าแบบละครสัตว์และแบบเน้นส่วนบน

(4) หนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Modular) เป็นลักษณะการจัดหน้าที่มีความเป็นระเบียบมาก ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมใช้จัดหน้าหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา

ลักษณะการจัดหน้ารูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่พบในกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

- องค์ประกอบมีรูปร่างกรอบเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยเป็นได้ทั้งแนวนอนหรือแนวตั้ง อาจมีรูปร่างผิดแปลกไปบ้าง เพราะการจัดหน้าในบางฉบับไม่ลงตัว แต่พบไม่บ่อยนัก
- ไม่นิยมใช้สีพื้นรองตัวพิมพ์เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่
- นิยมใช้เส้นบางเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาอย่างชัดเจน

หนังสือพิมพ์ที่จัดเข้ากลุ่มนี้ ได้แก่ บางกอกโพสต์และเดอะเนชั่น โดยเฉพาะเดอะเนชั่นเน้นการจัดหน้าเหมือนหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาค่อนข้างมาก โดยมีการแบ่งหน้าเป็นรูปแบบ 6 คอลัมน์ และเน้นการนำเสนอตามแนวนอน แต่บางกอกโพสต์นิยมตีพิมพ์เป็นแนวตั้ง จึงอาจทำให้รูปร่างผิดไปจากทรงสี่เหลี่ยมบ้าง ซึ่งเป็นผลมาจากการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งหลายรูปแบบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 54 รูปแบบการจัดหน้าแบบรูปทรงสี่เหลี่ยมคี่นิ้ว (Modular)

(5) หนังสือพิมพ์ที่จัดหน้าแบบกึ่งรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Near Modular)

เป็นลักษณะการจัดหน้าที่พบในการจัดหน้าหนึ่งของแนวหน้า ลักษณะพิเศษคือ องค์ประกอบส่วนใหญ่ มีรูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทั้งแนวดิ่งและแนวนอนเป็นส่วนใหญ่ แต่เนื่องจากข่าวเด่นประจำฉบับ เน้นหัวข้อขนาดใหญ่ ดังนั้นส่วนเนื้อหาข่าวไม่ได้อยู่ในกรอบเดียวกัน ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่นิยมเน้นการพาดหัวข่าวขนาดใหญ่ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย แต่แนวหน้า ได้รับอิทธิพลจากหนังสือพิมพ์ในอเมริกาด้วย นั่นก็คือ การแนะนำเนื้อหาเด่นเป็นกรอบแยกหลายกรอบเรียงติดกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 การแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่ง

ลักษณะการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันไทยมีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ในต่างประเทศนิยมใช้การแบ่งหน้าหนึ่งเป็น 6 คอลัมน์ และมีช่องว่างระหว่างคอลัมน์อย่างชัดเจน ทำให้หน้าหนึ่งมีความเป็นระเบียบ โดยทั่วไปลักษณะการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) หนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการแบ่งหน้าหนึ่งเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้นิยมแบ่งหน้าหนึ่งเป็น 12 คอลัมน์เพียงรูปแบบเดียว โดยกำหนดขนาดคอลัมน์เพื่อช่วยในการเรียงพิมพ์เท่านั้น หนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์นิยมแบ่งหน้าหนึ่งตามรูปแบบนี้ ซึ่งได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ และบ้านเมือง หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้นิยมใช้สีเส้นและเส้นต่าง ๆ ในหน้าหนึ่งมาก การกำหนดช่องว่างเป็นแนวคอลัมน์จึงไม่จำเป็นนัก ดังตัวอย่างในภาพที่ 56

(2) หนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งหน้าหนึ่งเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน เป็นหนังสือพิมพ์ที่ใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์เพื่อช่วยในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาด้วย แต่การแบ่งคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์รายวันไทยนั้นมีลักษณะเฉพาะ สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

- กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ใช้การแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งหลายรูปแบบผสมผสานกัน (Varying Column format) คือ หนังสือพิมพ์ที่แบ่งคอลัมน์หน้าหนึ่งหลายขนาดผสมผสานกัน ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบ 4-6-8-9-12 คอลัมน์ ข้อพิเศษของหนังสือพิมพ์เหล่านี้ คือ ใช้รูปแบบการแบ่งคอลัมน์หลายขนาดช่วยในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาด้วย ส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งคอลัมน์ตามลักษณะนี้มีการจัดหน้าแบบเน้นมุมบน ได้แก่ เดลินิวส์ แนวหน้า มติชน และสยามรัฐ ที่พิเศษก็คือ บางกอกโพสต์ มีการแบ่งคอลัมน์หลายขนาดด้วย ทั้งนี้เพราะนโยบายเด่นของหนังสือพิมพ์แบ่งหน้าเป็น 9 คอลัมน์ เห็นได้จากที่มีการกำหนดคอลัมน์ประจำชื่อ "Column Nine" แต่ได้ผสมผสานการแบ่งคอลัมน์ 6 คอลัมน์ตามหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศอีกด้วย ดังตัวอย่างในภาพที่ 56 นี้

ลักษณะการ แบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งไม่เป็นแนว

ลักษณะการ แบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งหลากหลาย
รูปแบบผสมผสานกัน

ลักษณะการ แบ่งคอลัมน์โดยใช้รูปแบบ
6 คอลัมน์ เพียงรูปแบบเดียว

ภาพที่ 56 ลักษณะการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งตามรูปแบบต่าง ๆ

- กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่แบ่งคอลัมน์เป็นสัดส่วนคงที่ คือ หนังสือพิมพ์ที่แบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งเพียงรูปแบบเดียว มีเพียงฉบับเดียว คือ เดอะเนชั่น ใช้การแบ่งคอลัมน์เป็น 6 คอลัมน์เหมือนหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ดังในภาพที่ 56

1.5 หัวหนังสือพิมพ์ *

จากการศึกษาลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ พบว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 11 ชื่อฉบับมีการเปลี่ยนแปลงหัวหนังสือพิมพ์ทั้งหมด โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะหรือตำแหน่ง

หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษมีตำแหน่งหัวหนังสือพิมพ์คงที่ไว้ส่วนบนสุดของหน้า มีลักษณะเป็นแนวยาวตลอดความกว้างของหนังสือพิมพ์ โดยมีส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์หรือเอียร์ (ears) เป็นโฆษณาต่าง ๆ หัวหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษทั้ง 2 ชื่อฉบับจึงมีลักษณะแบบเก่า มีการเปลี่ยนแปลงบ้างเฉพาะฉบับวันอาทิตย์ โดยเน้นสีส้มให้มากขึ้น

สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พบว่า มีเฉพาะสยามรัฐที่มีการนำเสนอหัวหนังสือพิมพ์เป็นแนวยาวไว้บนสุดเหมือนกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ ต่างกันตรงที่หัวหนังสือพิมพ์ของสยามรัฐอยู่ใต้กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มแบบบรรทัดบนสุด (overline) นอกจากนี้ในฉบับที่มีการรอบถวายพระพรพิมพ์แทรกไว้ หัวหนังสือพิมพ์ของสยามรัฐก็ถูกย่อส่วนให้เล็กลง หรือขยายให้ใหญ่ขึ้นได้ เช่นเดียวกับหัวหนังสือพิมพ์ของข่าวสด และมีชนที่เปลี่ยนขนาดของหัวหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ

สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยชื่ออื่นนั้น ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งมากกว่ารูปลักษณ์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ หัวหนังสือพิมพ์อาจเลื่อนตำแหน่งถึงช่วงกลางใกล้รอยพับ หรือใต้รอยพับครึ่ง

เมื่อเปรียบเทียบขนาดของหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับ พบว่า สยามรัฐมีขนาดใหญ่ที่สุด รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษทั้ง 2 ชื่อฉบับ และหนังสือพิมพ์ที่มีขนาดหัวหนังสือพิมพ์เล็กที่สุด คือ ไทยรัฐ

* เนื่องจากหนังสือพิมพ์บางฉบับมีการเปลี่ยนแปลงหัวหนังสือพิมพ์ เพราะคำสั่งปิดหนังสือพิมพ์ เช่น แนวหน้า ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงหัวหนังสือพิมพ์เฉพาะเหตุผลที่เป็นนโยบายของหนังสือพิมพ์เท่านั้น

โดยสรุปแล้ว หนังสือพิมพ์ทุกฉบับ มีการเปลี่ยนแปลงหัวหนังสือพิมพ์เสมอทั้งขนาด และตำแหน่ง ซึ่งลักษณะการเปลี่ยนแปลงเป็นนโยบายเฉพาะของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ แต่ ไม่นิยมเปลี่ยนรูปลักษณะของหัวหนังสือพิมพ์ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ จากช่วงเวลาของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีหนังสือพิมพ์เพียง 4 ฉบับที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ ดังนี้

ข่าวสด มีการเปลี่ยนแปลงสีสันและส่วนประกอบอยู่เสมอ เพราะอยู่ในช่วงของการเปิดหนังสือพิมพ์ ภายใต้การบริหารงานของเจ้าของใหม่

เฉลิมเรอร์ เปลี่ยนโดยใช้สีแดงเพิ่ม เพราะหนังสือพิมพ์มีการปรับปรุงการใช้สีสันเพิ่มในหน้าหนึ่ง

แนวหน้า เปลี่ยนแปลงมาใช้หัว "เอกลักษณ์" เพราะคำสั่งให้ปิดหนังสือพิมพ์

บ้านเมือง เปลี่ยนสีสัน เพราะหนังสือพิมพ์เริ่มเน้นการพิมพ์สีสันในหน้าหนึ่ง

สำหรับหนังสือพิมพ์ชื่ออื่น ๆ นั้นมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะตำแหน่งและขนาด

1.6 ลักษณะช่องว่างและการแบ่งขอบเขตเนื้อหา

การให้ความสำคัญกับช่องว่างในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ มีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยค่อนข้างมาก กล่าวคือหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ เน้นช่องว่างในหน้าหนึ่งเป็นพิเศษ โดยมีช่องว่างเป็นแถวตลอดหน้า แม้ว่าบางกอกโพสต์มีรูปแบบการแบ่งคอลัมน์ที่หลากหลายขนาดเหมือนกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย แต่ก็มีผลกระทบต่อช่องว่างในหน้าหนึ่งไม่มาก

สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยนั้น มีทั้งที่ไม่เน้นความสำคัญของช่องว่างเลย คือหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ หรือหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งเป็นแถว แต่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีการแบ่งคอลัมน์หลายขนาดผสมผสานกัน (varying column format) ได้แก่ เฉลิมเรอร์ แนวหน้า มติชน สยามรัฐ และบางกอกโพสต์นั้น เน้นช่องว่างในหน้าหนึ่งอยู่บ้าง แต่เพราะหนังสือพิมพ์เหล่านี้มีการแบ่งคอลัมน์ที่หลากหลาย ทำให้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ไม่เป็นแถวอย่างชัดเจน จึงทำให้หน้าไม่เป็นระเบียบเท่าที่ควร

การเน้นความสำคัญของช่องว่างในหน้าหนึ่งที่แตกต่างกันนี้มีอิทธิพลต่อการแบ่งขอบเขต

เนื้อหาของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับด้วย โดยพิจารณาประกอบกับการใช้สีพื้น เส้น และรูปแบบการแบ่งคอลัมน์ ได้ผลสรุปดังตารางที่ 57

ตารางที่ 57 การแบ่งขอบเขตเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวัน

	ช่องว่างระหว่างคอลัมน์	รูปแบบการแบ่งคอลัมน์	สีพื้น	เส้น
ข่าวสด	/ -	-	/	/
ดาวสยาม	-	-	/	/
เดลินิวส์	-	-	/	/
ไทยรัฐ	-	-	/	/
บ้านเมือง	-	-	/	/
มติชน	น้อย	น้อย	/	/
เดลินิวส์	/	/	/	/
แนวหน้า	/	/	/	/
สยามรัฐ	/	/	/	/
บางกอกโพสต์	/	/	/	/
เดอะเนชั่น	/	-	น้อย	/

คู่มือวิทยฐานะ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- หมายถึง ไม่มีการแบ่งขอบเขตด้วยวิธีการนี้
/ หมายถึง มีการแบ่งขอบเขตด้วยวิธีการนี้

จากตารางที่ 57 สามารถแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามลักษณะช่องว่างและการแบ่งขอบเขตเนื้อหาได้ 3 กลุ่มดังนี้

(1) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ใช้สีเส้นแบ่งขอบเขตเนื้อหา เป็นกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่นิยมใช้สีพื้น และเส้นแบ่งขอบเขตเนื้อหา ไม่ให้ความสำคัญกับช่องว่างนัก หนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแบบละครสัตว์เป็นหนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และ มติชน

(2) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ใช้ช่องว่างกับเส้นบางแบ่งขอบเขตเนื้อหา คือ หนังสือพิมพ์ที่เน้นช่องว่างในหน้าหนึ่งเป็นพิเศษ ทำให้หน้าโปร่งและเป็นระเบียบ ส่วนใหญ่ใช้ช่องว่างระหว่างคอลัมน์และเส้นบาง (hairline) แบ่งขอบเขตเนื้อหา นิยมตีพิมพ์บนพื้นขาว อาจใช้สีพื้นบ้างเพียงเล็กน้อย เพื่อความสวยงามของการจัดหน้ามากกว่า หนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแบบนี้ ได้แก่ บางกอกโพสต์และเดอะเนชั่น

(3) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่แบ่งขอบเขตเนื้อหาผสมผสานรูปแบบ เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งขอบเขตเนื้อหา โดยใช้ทั้ง 4 วิธีการผสมผสานกัน คือ ช่องว่างระหว่างคอลัมน์ รูปแบบการแบ่งคอลัมน์หลายขนาด เส้น และสีพื้น หนังสือพิมพ์กลุ่มนี้นิยมใช้สีพื้นเพื่อเน้นเฉพาะหัวข้อ และใช้เส้นสลับช่องว่างระหว่างคอลัมน์กับการแบ่งขอบเขตเนื้อหา หนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะหน้าแบบนี้ ได้แก่ เคลมมิเรอร์ แนวหน้า และสยามรัฐ

การแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามลักษณะช่องว่างและการแบ่งขอบเขตเนื้อหา^๕ ได้กลุ่มหนังสือพิมพ์เหมือนกับการแบ่งกลุ่มตามภาพรวมขององค์ประกอบในหน้าหนึ่ง กล่าวคือ กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นสีเส้นก็เน้นภาพหัวข้อและภาพ ส่วนกลุ่มที่เน้นหน้าโปร่งก็เน้นเนื้อข่าวในหน้าหนึ่ง และกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ใช้ช่องว่างกับเส้นบางเพื่อแบ่งขอบเขตเนื้อหาเป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญทั้งหัวข้อ ภาพ และเนื้อข่าวนั้นเอง

1.7 การใช้สีเส้นในหน้าหนึ่ง

ผลการวิจัยในการใช้สีเส้นในหน้าหนึ่งพบว่า นโยบายของหนังสือพิมพ์เป็นตัวกำหนดการใช้สีเส้นมากกว่ารูปแบบการจัดหน้า จากการศึกษาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับได้กลุ่มของหนังสือพิมพ์ที่ใช้สีเส้น 3 กลุ่ม ดังนี้

^๕ดูภาพประกอบในภาคผนวก

(1) กลุ่มที่ใช้สีเฉพาะเพียง 1-2 สี หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้เน้นตีพิมพ์หน้าหนึ่งเป็นข่าวคำ แต่ได้มีการใช้สีอื่น ๆ บ้างเพียง 1-2 สี ผสมผสานกับการพิมพ์สกรีนคำในหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้มีไม่มากนัก เนื่องจากหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันต่างหันมาพิมพ์หน้าหนึ่งด้วยระบบสีสี่สีกันทั้งสิ้น หนังสือพิมพ์ที่จัดเข้าในกลุ่มนี้มีเพียง 2 ฉบับ ได้แก่ เดลิเมล์เรอร์ และแนวหน้า มีลักษณะการใช้สีเฉพาะดังตารางที่ 58

สำหรับเดลิเมล์เรอร์นั้นเน้นการใช้สีน้ำเงินมากเป็นพิเศษ เพราะได้กำหนดคอลัมน์เด่นของหนังสือพิมพ์ว่า "มุมน้ำเงิน" ด้วย การใช้สีแดงเพิ่งเริ่มในปี 2534 หลังจากที่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ได้พิมพ์สี่สีในหน้าหนึ่งมากขึ้น

(2) กลุ่มที่เห็น 4 สีในหน้าหนึ่ง เป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์หน้าหนึ่งด้วยระบบสี่สีเป็นประจำทุกวัน มีการใช้สีอื่นอย่างฉูดฉาด มีทั้งสีโทนเข้ม สีโทนอ่อน สลับกับการใช้สกรีนคำ หนังสือพิมพ์ที่เห็น 4 สีนี้ คือ หนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าแบบละครสัตว์ ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชน ดังตารางที่ 58

(3) กลุ่มที่พิมพ์สี่สีสลับสีเฉพาะ หนังสือพิมพ์กลุ่มนี้ไม่ได้ตีพิมพ์หน้าหนึ่งเป็นสี่สีทุกวัน แต่พิมพ์ข่าวคำสลับกับสีเฉพาะ 1-2 สี หนังสือพิมพ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ สยามรัฐ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น ดังตารางที่ 58

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 58 การใช้สีของหนังสือพิมพ์.

ชื่อหนังสือพิมพ์	สีที่ใช้	องค์ประกอบที่ใช้สี
เดลินิวส์	น้ำเงินและแดง	ใช้กับองค์ประกอบทุกประเภท ยกเว้นภาพ และคำอธิบายภาพ โดยใช้เป็นทั้งสีพื้น เส้น และตัวอักษร ยกเว้นตัวอักษรของข่าว
แนวหน้า	แดง	ส่วนใหญ่ใช้เป็นสีพื้นของตัวพิมพ์ แต่ไม่นิยมใช้กับเส้นหรือตัวอักษรมากนัก ลักษณะการใช้สีนิยมใช้ในพื้นที่ขนาดเล็ก
ข่าวสด	สี	ใช้กับองค์ประกอบทุกประเภท เน้นการใช้เป็นสีพื้น และเส้น แต่ไม่นิยมใช้กับตัวอักษร
ดาวสยาม	สี	ใช้กับองค์ประกอบทุกประเภท เน้นการใช้เป็นเส้น ตัวอักษร และสีพื้นของกรอบเล็ก
เดลินิวส์	สี	ใช้กับองค์ประกอบทุกประเภท ทั้งเส้น สีพื้น
ไทยรัฐ	สี	ใช้กับองค์ประกอบทุกประเภท แต่ใช้เฉพาะสีพื้น และเส้น
บ้านเมือง	ระยะแรกมีเฉพาะชมพูแดง ฟ้า ต่อมาเพิ่มสีสี	ใช้กับองค์ประกอบทุกประเภท ทั้งเส้น สีพื้น โดยเฉพาะตัวอักษรด้วย
มติชน	สี	ใช้กับองค์ประกอบทุกประเภท ส่วนใหญ่ใช้กับสีพื้น และเส้น ตัวอักษรเป็นสีบ้าง
สยามรัฐ	สี หรือเฉพาะฟ้า-เขียว	เน้นใช้เป็นสีพื้นของกรอบขนาดเล็กและเส้น
บางกอกโพสต์	สี หรือเฉพาะแดง-น้ำเงิน	เน้นกับโฆษณา ภาพ หัวหนังสือพิมพ์และสีพื้นของกรอบขนาดเล็ก
เดอะเนชั่น	สี หรือแดง-น้ำเงิน	เน้นกับภาพ โฆษณา หัวหนังสือพิมพ์ และสีพื้นของพื้นที่ขนาดเล็ก

1.8 การตีพิมพ์โฆษณา

การลงโฆษณาในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวันในปัจจุบันสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

- (1) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ไม่ลงโฆษณาในหน้าหนึ่ง ได้แก่ เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง
- (2) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ลงโฆษณาในหน้าหนึ่งทุกวัน ได้แก่ ข่าวสด เดลินิวส์ มติชน
แนวหน้า สยามรัฐ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น
- (3) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ลงโฆษณาเป็นครั้งคราว ได้แก่ คิวสยาม โดยมีการลงโฆษณา
ในหน้าแรกไม่ทุกวัน

ปริมาณความถี่ เนื้อที่ และขนาดของโฆษณา จากการนับจำนวนชิ้นโฆษณาที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ พบว่า บางกอกโพสต์ตีพิมพ์โฆษณามากที่สุด คือ เฉลี่ยฉบับละ 5 ชิ้น รองลงมาได้แก่ มติชน คือ ฉบับละ 4-5 ชิ้น ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ลงโฆษณาในหน้าแรกจำนวนน้อยที่สุดเพียงฉบับละชิ้น คือ ข่าวสด และคิวสยาม (ค่าเฉลี่ย 0.83) ตามตารางที่ 59

สำหรับเนื้อที่โฆษณาที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งแต่ละฉบับ พบว่ามติชนลงโฆษณาในหน้าแรกเป็นเนื้อที่มากที่สุด คือ ร้อยละ 23.57 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง (78.55 ตารางนิ้ว) อันดับรองลงมาได้แก่ บางกอกโพสต์ มีปริมาณใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 23.30 (74.22 ตารางนิ้ว) และคิวสยามตีพิมพ์เนื้อที่โฆษณาในหน้าหนึ่งน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 5.86 (20.00 ตารางนิ้ว) ตามตารางที่ 59

เมื่อพิจารณาขนาดของโฆษณาแต่ละชิ้น โดยเฉลี่ยแล้วพบว่า โฆษณาของข่าวสดมีขนาดใหญ่ที่สุด คือ พื้นที่ 30 ตารางนิ้ว รองลงมา ได้แก่ โฆษณาของคิวสยามมีเนื้อที่เฉลี่ยชิ้นละ 24.02 ตารางนิ้ว และโฆษณาของสยามรัฐมีขนาดเล็กที่สุด คือ 8.85 ตารางนิ้ว ตามตารางที่ 59

ตารางที่ 59 การลงโฆษณาในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน*

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนวัน (เฉลี่ยต่อฉบับ)	เนื้อที่เฉลี่ยต่อฉบับ ร้อยละ (ตารางนิ้ว)	ขนาดเฉลี่ยต่อชิ้น (ตารางนิ้ว)
ข่าวสด	1	9.05 % (30.00)	30.00
ดาวสยาม	0.83	5.86 % (20.00)	24.02
เดลินิวส์	1.50	9.12 % (32.17)	21.44
แนวหน้า	2	7.96 % (26.53)	13.27
มติชน	4.17	23.57 % (78.55)	18.85
สยามรัฐ	3	10.46 % (36.88)	8.85
บางกอกโพสต์	5	23.30 % (74.22)	14.84
เดอะเนชั่น	3.50	17.58 % (55.98)	16.00

สำหรับตำแหน่งโฆษณาในหน้าแรกนั้น พบว่าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์โฆษณาไว้มุมซ้ายล่าง ขวาล่าง หรือแนวบางล่างสุดของหน้า นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์โฆษณาไว้เป็นส่วนข้างหัวหนังสือพิมพ์ด้วย มี 3 ฉบับ ได้แก่ สยามรัฐ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น

* เนื่องจากขนาดของหนังสือพิมพ์ในแต่ละฉบับมีหน่วยตารางนิ้วไม่เท่ากัน ดังนั้นในการเปรียบเทียบเนื้อที่ของหนังสือพิมพ์พิจารณาจากค่าร้อยละ

1.9 ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (PROMOTIONAL DEVICES)

หนังสือพิมพ์รายวันในปัจจุบันล้วนให้ความสำคัญกับการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม โดยตีพิมพ์ไว้ในหน้าหนึ่งเป็นประจำทุกฉบับ และมีปริมาณความถี่กับเนื้อหาในการนำเสนอของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับแตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 60 จำนวนชิ้นและเนื้อหาของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มประจำหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน (เฉลี่ยต่อ 1 ฉบับ)

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนชิ้น		เนื้อหา		
	จำนวนชิ้น	ลำดับที่	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	ลำดับที่
บางกอกโพสต์	2.08	1	10.04	2.85	4
เดอะเนชั่น	1.83	2	6.96	2.17	8
ข่าวสด	1.14	3	10.47	3.16	3
เดลินิวส์	1.33	4	12.40	3.52	2
แนวหน้า	1	5	16.89	5.07	1
บ้านเมือง	1	5	7.97	2.39	7
มติชน	0.92	6	7.98	2.39	7
เดลินิวส์	0.92	6	8.31	2.55	6
ไทยรัฐ	0.92	6	6.98	2.09	9
สยามรัฐ	0.83	7	10.04	2.85	4
ดาวสยาม	0.83	7	5.79	1.70	10

จากการนับจำนวนชิ้น พบว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษนำเสนอกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นเป็นจำนวนชิ้นมากกว่า เฉลี่ยแล้วบางกอกโพสต์และเดอะเนชั่นตีพิมพ์ฉบับละประมาณ 2 ชิ้น แต่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยตีพิมพ์เพียงฉบับละ 1 ชิ้น โดยหนังสือพิมพ์บางชื่อไม่ได้ตีพิมพ์ทุกวัน และบางชื่อก็ตีพิมพ์ฉบับละ 2 ชิ้น

เมื่อวัดเนื้อที่พบว่า แนวหน้าตีพิมพ์เป็นเนื้อที่มากที่สุด คือ ร้อยละ 5.07 ของเนื้อที่หน้าหนึ่ง (16.89 ตารางนิ้ว) รองลงมาได้แก่เดลิมีเรอร์ และดาวสยามมีเนื้อที่แนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.70 (5.79 ตารางนิ้ว)

แม้ว่าหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับนิยมตีพิมพ์สารบัญสรุป (summary box) แต่วิธีการนำเสนอมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยนิยมตีพิมพ์กรอบแนวบางไว้บนสุดของหน้า (teaser, overline หรือ promo line) ดังตัวอย่างในภาพที่ 57 ดาวสยามและบ้านเมืองตีพิมพ์กรอบชนิดนี้เพียงอย่างเดียว แต่ข่าวสด เดลิมีเรอร์ ไทยรัฐ บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ ตีพิมพ์กรอบบรรทัดเดียวบนสุดของหน้าควบคู่กับกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งในวันอาทิตย์ ส่วนเดลินิวส์นำเสนอกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

สำหรับแนวหน้ามีวิธีการนำเสนอเหมือนกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา คือ promo box ลักษณะเป็นกรอบแยก 3-5 กรอบ เรียงติดกันตามแนวตั้งหรือแนวนอน แต่ละกรอบแนะนำเนื้อหาเพียงชิ้นเดียวโดยมีภาพประกอบด้วย กรอบประเภทนี้มีตำแหน่งบริเวณบนสุดของหน้าเรียกว่า skybox บางฉบับได้มีการตีพิมพ์เพียงกรอบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง โดยแนะนำเนื้อหาไว้หลายเรื่องเช่นกัน (ตัวอย่างในภาพที่ 57)

สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษทั้ง 2 ชื่อฉบับนั้นมีลักษณะแปลกไป คือ มีการนำเสนอกรอบหรือข้อความอ้างอิงเรื่องที่ต่อเนื่องกันในเล่ม (refer) โดยตีพิมพ์รวมไว้กับข่าวหรือภาพ สำหรับฉบับวันอาทิตย์มีกรอบเฉพาะพร้อมตีพิมพ์ภาพอย่างสวยงาม คือ กรอบ "On Other Page" ของบางกอกโพสต์ และ "Inside" ของเดอะเนชั่น นอกจากนี้บางกอกโพสต์ได้แนะนำเนื้อหาในเล่มโดยวิธีการสรุปเนื้อหาเป็นข่าวสั้น หรือคอลัมน์ไว้ในหน้าแรก คือ "Post Inquiry" เป็นต้น

20 หน้า อ.อ่างครอบมือ!..อยากรู้ว่าจริงเท็จแค่ไหน? พง'ไอ้ออย'แดงไขให้'ผู้ใหญ่มา'ฟัง

↑
แบบแนวสาวบรรทัดบนสุด (OVERLINE)

	7 มกราคม สหภาพรสม.ออกโรง ชน"ทวิช"กลับ แฉเบื้องหลังยัย		7 มกราคม ศาลสั่งจำคุก 20 ปี คดีแชร์นายพล โกงชาวบ้านร้อยล้าน		20 กิฬา ทีมฟ้าเสมอแข่งถ้ ตกขอบแน่นอน ท่าเรือตืดเตาเต้า
---	---	---	---	---	--

↑
แบบแขกหลายกรอบ (PROMO BOX)

Probe on brokers: A2
Seri faces legal action: A2
Chatichai detention: A3
Interim charter ready: A4
Suchinda on RU students: A4

WAR IN THE GULF

- Kuwait City liberated: A5
- Britain's offer rejected: A5
- Soviets urge ceasefire: A7
- Israel wants Saddam out: A7
- Oil slick danger: A10
- Bush hails US blacks: A10

↑
แบบอ้างอิงเนื้อหาเด่นในเล่ม (REFER)

**ซีเกมส์
จับจ้องทักษิณ**

•ทีมการเมืองวิเคราะห์
สมควรหรือไม่?
ที่จะให้เงิน
สนับสนุน
พรรคการเมือง **3**

•ประกาศศิลป์ พาสมพลา
นอกตากลึงกินดี:
ยังมีฉัตรกรรมสิง
ลพบุรี **5**

↑
แบบพิเศษอื่น ๆ

1.10 การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์ทั้ง 11 ชื่อฉบับ พบว่าหนังสือพิมพ์รายวันไทยให้ความสำคัญกับรายงานพิเศษโดยการตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งมากขึ้น มีเพียงบางกอกโพสต์ที่ไม่ได้นำเสนอรายงานพิเศษไว้ในหน้าแรกเลย

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ยังคงไม่มีการตีพิมพ์รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งเป็นประจำ ได้แก่ คิวสยาม เดลินิวส์ แนวหน้า บ้านเมือง สยามรัฐ และเดอะเนชั่น แต่นำเสนอรายงานพิเศษเฉพาะกรณีประเด็นข่าวสำคัญที่ต้องการเจาะลึกเป็นพิเศษ เช่น การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี หรือฟุตบอลโลก สำหรับหนังสือพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์รายงานพิเศษเป็นประจำ ได้แก่ ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยรัฐ และมติชน

(1) จำนวนชิ้นและเนื้อที่

หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งเป็นจำนวนชิ้นมากที่สุด ได้แก่ มติชน นำเสนอประมาณฉบับละ 1-2 ชิ้น (ค่าเฉลี่ย 1.33) โดยมีเดลินิวส์ บ้านเมือง แนวหน้าเสนอรายงานพิเศษน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.08) เพราะไม่ได้ตีพิมพ์เป็นประจำทุกวัน (ตารางที่ 61)

เมื่อเปรียบเทียบเนื้อที่ของรายงานพิเศษในหน้าหนึ่ง พบว่า มติชนตีพิมพ์รายงานพิเศษรวมภาพถึงร้อยละ 8.95 (29.84 ตารางนิ้ว) และเดลินิวส์มีเนื้อที่น้อยที่สุด คือ เฉลี่ยร้อยละ 0.50 ต่อฉบับ (1.74 ตารางนิ้ว) ตามตารางที่ 61

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 61 จำนวนชิ้นและเนื้อที่ของรายงานพิเศษในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน
(เฉลี่ยต่อ 1 ฉบับ)

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนชิ้น		เนื้อที่		
	จำนวนชิ้น	ลำดับที่	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	ลำดับที่
มติชน	1.33	1	29.84	8.95	1
ข่าวสด	1	2	24.43	7.37	2
เดลินิวส์	0.75	3	16.37	5.03	4
ไทยรัฐ	0.66	4	19.80	5.94	3
ดาวสยาม	0.25	5	5.66	1.66	6
เดอะเนชั่น	0.17	6	8.28	2.58	5
สยามรัฐ	0.17	6	4.82	1.37	7
แนวหน้า	0.08	7	2.67	0.80	8
บ้านเมือง	0.08	7	2.06	0.62	9
เดลินิวส์	0.08	7	1.77	0.50	10
บางกอกโพสต์	-	-	-	-	-

(2) ส่วนประกอบของรายงานพิเศษ

การนำเสนอรายงานพิเศษของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมีความแตกต่างกัน หนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์อย่างข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชนนำเสนอภาพมากกว่าเนื้อหาหลายเท่าในรายงานพิเศษประจำหน้าหนึ่ง และยังเน้นสีสันทั้งภาพ สีพื้น และเส้นล้อมกรอบต่าง ๆ

สำหรับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ นั้น พบว่า การนำเสนอรายงานพิเศษมีลักษณะเฉพาะ เช่น แนวหน้าตีพิมพ์เนื้อที่ของส่วนประกอบต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน เดลินิวส์เน้นภาพ หัวเรื่อง และอื่น ๆ ไม่แตกต่างจากเนื้อหามากนัก ส่วนสยามรัฐแม้เนื้อที่เฉลี่ยของภาพมีมากที่สุด แต่ใน

บางฉบับไม่มีการตีพิมพ์ภาพในหน้าหนึ่งเลย ดังตารางที่ 62

เดอะเนชั่นเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษเพียงฉบับเดียวที่นำเสนอรายงานพิเศษ โดยเน้นเนื้อหามากกว่าภาพหลายเท่า มีลักษณะที่แตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย คือ มีข้อความเกริ่นนำ (teaser) และข้อความโปรยเรื่อง (blurb) ในบางฉบับด้วย (ตารางที่ 62)

อย่างไรก็ตาม พบว่าหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 11 ชื่อฉบับนำเสนอเนื้อหาส่วนใหญ่ในหน้าต่อด้วยกันทั้งสิ้น

สำหรับตำแหน่งที่ตีพิมพ์รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับมีการเปลี่ยนแปลงไม่คงที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 62 สัดส่วนเนื้อที่ (ร้อยละ) ของรายงานพิเศษที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	เนื้อที่นำเสนอในหน้าหนึ่ง			เนื้อที่เสนอ ในหน้าต่อ	รวม
	ภาพ	เนื้อหา	อื่น ๆ		
	ร้อยละ				
ข่าวสด	21.69	2.87	10.90	65.54	100
ดาวสยาม	24.24	4.81	18.62	52.33	
เดลินิวส์	11.24	8.90	10.25	69.61	
เดลินิวส์	14.90	6.66	14.25	64.19	
ไทยรัฐ	32.10	3.20	8.39	56.70	
แนวหน้า	13.78	14.71	15.31	56.20	
บ้านเมือง	10.74	4.78	8.07	76.41	
มติชน	18.42	2.20	4.35	75.24	
สยามรัฐ	30.22	18.05	11.74	39.99	
บางกอกโพสต์	-	-	-	-	
เดอะเนชั่น	6.58	34.54	7.88	51.00	

1.11 คอลัมน์ประจำ

ในการนำเสนอคอลัมน์ประจำในหน้าแรกนั้น พบว่า มีหนังสือพิมพ์เพียงครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่มีการตีพิมพ์คอลัมน์ประจำหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เป็นประจำทุกวัน คือ ข่าวสด ไทสรวิรัฐ และสยามรัฐ สำหรับหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอคอลัมน์ประจำอยู่เสมอ แต่ไม่ทุกวัน ได้แก่ แนวหน้าและบางกอกโพสต์ ส่วนเดลินิวส์ได้นำเสนอคอลัมน์ประจำเพียงระยะเวลาหนึ่ง ก่อนล้มเลิกไปในที่สุด

(1) จำนวนชิ้นและเนื้อที่ ปริมาณการนำเสนอคอลัมน์ประจำของหนังสือพิมพ์ มีดังตารางที่ 63 นี้

ตารางที่ 63 จำนวนชิ้นและเนื้อที่เฉลี่ยของคอลัมน์ประจำในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนชิ้น		เนื้อที่		
	จำนวนชิ้น	ลำดับที่	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	ลำดับที่
สยามรัฐ	1.75	1	18.24	5.17	1
ไทสรวิรัฐ	1.08	2	15.27	4.58	2
ข่าวสด	1	3	9.20	2.78	4
แนวหน้า	0.67	4	11.80	3.54	3
บางกอกโพสต์	0.50	5	6.12	1.92	5
เดลินิวส์	0.08	6	2.42	0.69	6

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอคอลัมน์ประจำเป็นจำนวนชิ้นมากที่สุด ได้แก่ สยามรัฐ โดยมีค่าเฉลี่ยฉบับละ 1.75 และเดลินิวส์มีจำนวนชิ้นน้อยที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเพียง 0.69 เพราะคอลัมน์ประจำของเดลินิวส์ได้นำเสนอในช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้น

เมื่อวัดเป็นเนื้อที่ สยามรัฐคงตีพิมพ์คอลัมน์ประจำมากกว่าหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับอื่น ๆ โดยมีเนื้อที่ร้อยละ 5.17 ต่อฉบับ (18.24 ตารางนิ้ว) และเคลิมิเรอร์มีเนื้อที่คอลัมน์ประจำ น้อยที่สุดโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.69 (2.42 ตารางนิ้ว) เท่านั้น

(2) ลักษณะคอลัมน์ประจำ

สำหรับรายละเอียดคอลัมน์ประจำของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับมีดังตารางที่ 64

ตารางที่ 64 การนำเสนอคอลัมน์ประจำในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ชื่อคอลัมน์	วันที่ตีพิมพ์	พื้นที่หน้าหนึ่ง (ร้อยละ)	พื้นที่หน้าต่อ (ร้อยละ)
ข่าวสด	กาคาบข่าว	ทุกวัน	14.40	85.60
	เคลิมิเรอร์	ทุกวัน	32.27	67.73
	ไทยรัฐ	จันทร์-ศุกร์	7.24	92.76
	ข่าวห้ามเขียน	อาทิตย์	17.03	82.97
	เรื่องและภาพนาง แบบเน้นเรื่อนร่าง	อาทิตย์	52.00	48.00
แนวหน้า	หัน	อังคาร-เสาร์	100.00	-
	สยามรัฐบันทึก	จันทร์-เสาร์	100.00	-
	มติที่ 4	จันทร์-เสาร์	100.00	-
	วิเคราะห์	อาทิตย์	62.00	38.00
	วิจารณ์	อาทิตย์	24.48	75.52
บางกอกโพสต์	Colume Nine	ไม่แน่นอน	100.00	-

จากตารางสรุปได้ว่า คอลัมน์ประจำของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อฉบับมีความแตกต่างกัน โดยสรุปได้เป็น 2 ประเภท

1. คอลัมน์ประจำขนาดสั้นจบในหน้าเดียว ส่วนใหญ่เป็นคอลัมน์ที่นำเสนอข่าวสารเฉพาะเรื่อง จึงนิยมนำเสนอให้จบในหน้าเดียว ได้แก่ หัน (แนวหน้า) สยามรัฐบันทึก มิติที่ 4 (สยามรัฐ) และ Column Nine (บางกอกโพสต์)
2. คอลัมน์ประจำที่ต้องต่อหน้า เป็นบทวิเคราะห์ วิจารณ์ หรือนำเสนอเรื่องราวของบุคคลไว้ในหน้าแรกสั้น ๆ ที่เหลือจึงต่อหน้าใน เนื้อหาเฉพาะเรื่อง โดยเฉพาะการเมือง ได้แก่ ทบกระจก(เคลิมิเรอร์) บทวิเคราะห์ วิจารณ์ (สยามรัฐ) สำนักข่าวหัวเขียว ข่าวห้ามเขียน และสัมภาษณ์ผู้หญิงในชุดที่เน้นสัดส่วน (ไทยรัฐ)) และกาคาบข่าว (ข่าวสด) การวางตำแหน่งคอลัมน์ประจำของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับไม่มีกำหนดแน่นอน ยกเว้นเฉพาะสยามรัฐบันทึกที่ตีพิมพ์ข้างหัวหนังสือพิมพ์ และ Column Nine (บางกอกโพสต์) ที่ตีพิมพ์ในคอลัมน์สุดท้ายของหนังสือพิมพ์

1.12 หัวข่าว

หนังสือพิมพ์ทั้ง 11 ชื่อฉบับนั้นให้ความสำคัญกับการพาดหัวข่าวที่แตกต่างกัน จนสามารถแบ่งหนังสือพิมพ์ออกได้เป็น 3 กลุ่มดังที่กล่าวมาแล้วในผลการวิจัยของภาพรวมองค์ประกอบในหน้าหนึ่ง (ข้อ 1. 2) โดยทั่วไปหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่พาดหัวข่าวเท่ากับจำนวนข่าว ยกเว้นเฉพาะมติชนที่ตีพิมพ์เฉพาะพาดหัวข่าวไว้ในหน้าแรก แล้วระบุเนื้อข่าวไว้หน้าใน

แต่ถ้าวัดเนื้อหาของพาดหัวข่าวทั้งหมดที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่ง ปรากฏว่า บ้านเมืองมีเนื้อที่ของพาดหัวข่าวมากที่สุด คือ ร้อยละ 38.66 ของเนื้อที่หน้าแรก (128.83 ตารางนิ้ว) อันดับรองลงมาได้แก่ เดลินิวส์ ไทยรัฐ ข่าวสด และดาวสยาม ตามลำดับ ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์หัวข่าวเป็นเนื้อที่น้อยที่สุด คือ เดอะเนชั่นมีประมาณร้อยละ 8.70 (27.70 ตารางนิ้ว) ดังตารางที่ 65 นี้

ตารางที่ 65 เนื้อที่เฉลี่ยต่อฉบับของพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	ลำดับที่
บ้านเมือง	128.83	38.66	1
เดลินิวส์	119.52	36.75	2
ไทยรัฐ	121.92	36.59	3
ข่าวสด	105.89	31.96	4
ดาวสยาม	105.02	30.78	5
แนวหน้า	102.07	30.63	6
เดลินิวส์	102.86	29.17	7
มติชน	81.79	24.54	8
สยามรัฐ	71.13	20.17	9
บางกอกโพสต์	35.39	11.11	10
เดอะเนชั่น	27.70	8.70	11

จากตารางที่ 65 แสดงให้เห็นชัดว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเน้นพาดหัวข่าวมากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเองก็พาดหัวข่าวที่แตกต่างกันด้วย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

(1) หัวข่าวจำแนกตามลักษณะและลำดับความสำคัญ

ชนิดหัวข่าว หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่นำเสนอหัวข่าวถึง 4 ขนาด

คือ

หัวข่าวยักษ์ คือ หัวข่าวที่ใหญ่ที่สุด ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ที่สุด และตำแหน่งอยู่ส่วนบนของหน้าหนังสือพิมพ์

หัวข่าวใหญ่ คือ หัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ แต่ไม่ใหญ่ที่สุดในหน้า และมีตำแหน่งอยู่ส่วนใดในหน้าก็ได้

หัวข่าวธรรมดา คือ หัวข่าวที่มีขนาดธรรมดาหรือขนาดเล็ก มีตำแหน่งอยู่ได้ทุกส่วน
ในหน้าของหนังสือพิมพ์

หัวข่าวเล็ก คือ หัวข่าวขนาดเล็กสุด ใหญ่กว่าตัวหนังสือของข่าวไม่มากนัก มักอยู่ติด
กับข่าว บางครั้งเป็นพาดหัวข่าวที่รับจากพาดหัวข่าวใหญ่

อย่างไรก็ตามมีหนังสือพิมพ์บางชื่อที่ได้นำเสนอขนาดของหัวหนังสือพิมพ์ไม่หลากหลาย
มากนัก ได้แก่ สยามรัฐตีพิมพ์หัวข่าวเพียง 3 ขนาด คือ หัวข่าวยักษ์ หัวข่าวใหญ่ และหัวข่าวเล็ก
และหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษพาดหัวข่าวเพียง 2 ขนาด คือ หัวข่าวใหญ่และหัวข่าวเล็ก

ขนาด หัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย มีตั้งแต่ขนาด 1x1 นิ้วเศษ จนถึง
ขนาดยักษ์กว้างเต็มหน้า (15 นิ้ว) ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษพาดหัวข่าวเล็กสุด
เช่นเดียวกัน แต่ขนาดใหญ่สุดไม่เกิน 11x2 นิ้ว

ตัวอักษร หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยกลุ่มที่จัดหน้าแบบละครสัตว์ใช้ตัวอักษรขนาด
27-280 พอยต์ สูงประมาณ $\frac{1}{4}$ -3 นิ้ว โดยหัวข่าวยักษ์และหัวข่าวใหญ่นิยมใช้ตัวอักษรหลาย
ขนาดผสมผสานกัน สำหรับแนวหน้ามีการจัดหน้าที่ได้รับแนวคิดจากหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา
ค่อนข้างมาก แต่การพาดหัวข่าวคงเน้นลักษณะแบบหนังสือพิมพ์ภาษาไทย โดยใช้ตัวอักษรขนาด
ตั้งแต่ 30-216 พอยต์

หนังสือพิมพ์รายวันอีกกลุ่มที่ใช้ตัวอักษรขนาดไม่ใหญ่นักตั้งแต่ 24-150 พอยต์ ได้แก่
เดลินิวส์ และสยามรัฐ ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ ใช้ตัวอักษรขนาดเล็กสุดตั้งแต่
18-96 พอยต์เท่านั้น

การใช้สี หนังสือพิมพ์กลุ่มที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์นิยมพาดหัวข่าวบนพื้นสี
ต่าง ๆ รวมทั้งสีดำ สำหรับหนังสือพิมพ์กลุ่มที่เน้นหัวข่าว ภาพและเนื้อข่าวในหน้าแรกอย่าง
แนวหน้าและเดลินิวส์ ตีพิมพ์เฉพาะสีดำและสีเฉพาะของหนังสือพิมพ์เท่านั้น แต่สยามรัฐและ
หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษทั้ง 2 ชื่อฉบับตีพิมพ์บนพื้นขาวเท่านั้น

ตำแหน่ง หนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับมีการพาดหัวข่าวกระจัดกระจายทั่วหน้าโดยเฉพาะ
หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีตำแหน่งหัวข่าวยักษ์ไม่คงที่ แต่สำหรับหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ
นิยมตีพิมพ์หัวข่าวยักษ์ได้ชื่อหนังสือพิมพ์เท่านั้น

(2) หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ

การพาดหัวข่าวในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีรูปแบบหัวข่าวตามหลักสากลที่ได้แบ่งกันไว้และตามรูปแบบเฉพาะของหนังสือพิมพ์เอง แต่มีลักษณะพิเศษอื่น ๆ ด้วย สรุปรูปแบบของพาดหัวข่าว ได้ดังนี้

1. หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (Crossline) มีลักษณะเป็นแนวนอนหลายคอลัมน์โดยขอบหน้าและหลังเท่ากัน กรณีที่มีกรอบเต็มหน้าส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งที่ไม่สำคัญ จึงจัดเป็นหัวข่าวรูปแบบนี้

ออกกม.ฉบับนี้abusuburi

ภาพที่ 58 ลักษณะหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (Crossline)

2. หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (Special Crossline) ลักษณะเหมือนประเภทแรก แต่มีจำนวนตั้งแต่ 2 บรรทัดขึ้นไป โดยมีจำนวนตั้งแต่ 1 คอลัมน์เป็นต้นไป แต่ไม่เต็มหน้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แนะนำระบบแนะนำ
ควรรสังขกเล็ก
อัยการศึก

ภาพที่ 59 ลักษณะหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด (Special Crossline)

3. หัวข่าวเสมอหน้า (Flush Left) ส่วนใหญ่มีขนาดคอลัมน์ตั้งแต่ 3 คอลัมน์ขึ้นไป และจำนวน 2-3 บรรทัด โดยทุกบรรทัดมีขอบซ้ายตรงกัน

Boxing chief Klaew held in crime crackdown

ภาพที่ 60 ลักษณะหัวข่าวเสมอหน้า (Flush Left)

4. หัวข่าวเสมอหลัง (Flush Right) มีลักษณะตรงกันข้ามกับหัวข่าวเสมอหน้าคือ ทุกบรรทัดเน้นขอบขวาตรงกัน ลักษณะตั้งแต่ 2 คอลัมน์ขึ้นไป และ 2-3 บรรทัด

**ไม่ให้ยอมแพ้
ตามบีตีด
“ขยี้” อีรัก**

ภาพที่ 61 ลักษณะหัวข่าวเสมอหลัง (Flush Right)

5. หัวข่าวอีกร์เต็มหน้า (Banner) เป็นพาดหัวข่าวขนาดใหญ่ตั้งแต่ซ้ายสุดถึงขวาสุดของหน้า โดยมีจำนวน 2-3 บรรทัด ตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นบนสุด แต่อาจเลื่อนเป็นกลางหน้า สำหรับพาดหัวข่าวอีกร์เต็มหน้าของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยนิยมตีพิมพ์หน้าคำทับเพื่อเน้นความสำคัญ

รุดนักเรียนขึงเด็กแคคเคารชน. เรื่องงานภาคใจ

ภาพที่ 62 ลักษณะหัวข่าวอักษรเต็มหน้า (Banner)

6. พีรามิดหัวตั้ง (Pyramid) เป็นหัวข่าวที่บรรทัดบนสุดสั้นที่สุด แต่บรรทัดต่อมาขยายนตามลำดับ จำนวน 2-3 บรรทัด

ภาพที่ 63 ลักษณะปิรามิดหัวตั้ง (Pyramid)

7. พีรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) มีลักษณะตรงกันข้ามกับปิรามิดหัวตั้ง โดยบรรทัดล่างสั้นกว่าบรรทัดบนตามลำดับ จำนวน 2-3 บรรทัด

ภาพที่ 64 ลักษณะปิรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid)

8. หัวช้วน่า (Kicker) เป็นหัวช้วนที่อยู่บรรทัดบนสุดของพาดหัวช้วน และมีขนาดตัวอักษรเล็กกว่าพาดหัวหลัก เป็นข้อความกล่าวนำ

นายทวยยัง "ทำงานอิสระ 100%"

พลิกโฉม 'น้ำมิด' เพียบ

ภาพที่ 65 ลักษณะหัวช้วน่า (Kicker)

9. หัวช้วนแบบบรรทัดเดียวอยู่บนสุด (Skyline) เป็นหัวช้วนที่พาดหัวจากซ้ายสุดถึงขวาสุด แต่ใช้ตัวอักษรขนาดเล็ก วางอยู่ส่วนบนสุดของหน้า

ที่ดินพัทยาคืออ่าวยิ่งสาวยิ่งลึกฝ่ายค้านฟังไปไป

ภาพที่ 66 ลักษณะหัวช้วนแบบบรรทัดเดียวอยู่บนสุด (SKYline)

10. หัวช้วนแบบบรรทัดนำล้ำหน้า (Hanging Indention) เป็นหัวช้วนที่บรรทัดแรกเต็มคอลัมน์ และบรรทัดที่ 2 และ 3 ย่อหน้าเข้าไป โดยด้านหลังเสมอกันหมด แต่ต่างจากหัวช้วนเสมอลังตรงที่หัวช้วนเสมอลังด้านหน้าเหลื่อมล้ำกัน ไม่ได้เรียงตามลำดับ

ปิดปากกรรมด. สกัดข่าวลือ ความลับรั่ว

ภาพที่ 67 ลักษณะหัวข่าวแบบบรรทัดนำล้ำหน้า (Hanging Indention)

11. พาดหัวข่าวเน้นกลางคอลัมน์ (Column-centering) เป็นลักษณะพิเศษของการพาดหัวข่าวที่ค้นพบในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีจำนวนตั้งแต่ 3 บรรทัดขึ้นไป ความยาวแต่ละบรรทัดไม่เท่ากัน โดยจัดทุกบรรทัดไว้กลางคอลัมน์เสมอ ทำให้ด้านหน้าและด้านหลังไม่เสมอกัน

บ.อ.บีโรติกิ
เปี้ยวค่าแรง
กรมแรงงาน
ตั้งยกเลิก
ตั้งกนบื้อน

ภาพที่ 68 ลักษณะหัวข่าวเน้นกลางคอลัมน์ (Column-centering)

12. รูปแบบพิเศษ ลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งอาจเป็นการผสมผสานหัวข่าวหลากหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่หัวข่าวพิเศษที่เกิดขึ้นนั้น เพราะมีการแทรกองค์ประกอบอื่น ๆ โดยเฉพาะภาพเข้ามาปะปนในหัวข่าว ทำให้หัวข่าวมีลักษณะจัดเข้ากลุ่มไม่ได้

ชี้ให้เห็นอันตราย

เตือนพวกคดียุบเลิกหยุดยั้ง...แล้วระวัง!!

คนเข้บ่บ

ภาพที่ 69 ลักษณะหัวข้าวรูปแบบพิเศษต่าง ๆ

จากการนับจำนวนขึ้นของรูปแบบหัวข้าว พบว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยทุกชื่อนิยมพาดหัวข้าวเต็มแนวคอลัมน์แบบหลายบรรทัดมากเกินไปร้อยละ 50 ของรูปแบบพาดหัวข้าวทั้งหมด โดยมีการพาดหัวข้าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียวรองลงมา ยกเว้นสยามรัฐที่นิยมพาดหัวข้าวแบบเน้นกลางคอลัมน์มากเป็นอันดับสอง ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษมีลักษณะตรงข้ามกัน คือไม่นิยมพาดหัวข้าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัดในหน้าแรก แต่พาดหัวข้าวแบบเสมอนำเกินกว่าร้อยละ 50 โดยมีหัวข้าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียวกันเป็นอันดับรองลงมา (ตารางที่ 66)

ตารางที่ 66 เปรียบเทียบสัดส่วนปริมาณความถี่ (ร้อยละ) ของรูปแบบหัวข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

รูปแบบหัวข่าว	หัวข่าวเต็มแนว คอลัมน์มีหลาย บรรทัด	หัวข่าวเต็มแนว คอลัมน์แบบ บรรทัดเดียว (crossline)	หัวข่าวเสมอ หน้า (flush left)	หัวข่าวเสมอ หลัง (flush right)	หัวข่าวอักษร เต็มหน้า banner	ปิรามิดหัวตั้ง pyramid	ปิรามิดหัวกลับ inverted pyramid	หัวข่าวน่า kicker	หัวข่าวแบบ บรรทัดบนสุด skyline	หัวข่าวแบบ บรรทัดนำล้าหน้า hanging indentation	หัวข่าวเน้น กลางคอลัมน์ column centering	รูปแบบพิเศษอื่น
ข่าวสด	88.31	6.49	1.30	1.30	-	1.30	1.30	-	-	-	-	-
ข่าวสยาม	79.72	14.69	0.70	0.70	2.80	-	-	-	0.70	-	-	0.70
เดลินิวส์	84.31	14.89	-	-	-	-	-	-	0.80	-	-	-
เดลินิวส์	59.63	33.94	0.92	-	0.92	-	0.92	-	2.75	-	0.92	-
ไทยรัฐ	86.95	7.45	-	-	0.62	-	0.62	0.62	-	-	-	3.74
แนวหน้า	56.90	29.31	1.72	-	3.45	-	-	-	3.45	1.72	-	3.45
บ้านเมือง	74.39	12.20	-	-	1.83	4.88	0.61	-	-	-	6.10	-
มติชน	64.47	11.84	1.32	2.63	-	-	1.32	3.94	2.63	-	11.84	-
สยามรัฐ	66.29	11.24	2.25	-	-	2.25	3.37	2.25	-	-	12.36	-
บางกอกโพสต์	-	27.28	63.64	-	-	-	3.03	4.55	-	-	1.52	-
เดอะเนชั่น	7.81	26.56	54.69	-	3.12	1.56	1.56	-	-	-	4.69	-

ในการวัดเนื้อที่ ผลการวิจัยคล้ายกับการนับจำนวนอื่น กล่าวคือ หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทยส่วนใหญ่ขาดหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัดมากเกินไปร้อยละ 50 โดยอันดับรองมีปริมาณเนื้อที่ต่างกันมาก หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่คงตีพิมพ์หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์บรรทัดเดียว มากเป็นที่สอง ได้แก่ เดลินิวส์ เคลิมิเรอร์ ไทยรัฐ มติชน ส่วนดาวสยาม แนวหน้า และ บ้านเมืองเน้นหัวข่าวสั้นมากเป็นอันดับรอง แต่ข่าวสดเน้นหัวข่าวเสมอหน้า และสยามรัฐเน้น หัวข่าวนำรองจากหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์หลายบรรทัด (ตารางที่ 67)

สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษคงเน้นหัวข่าวเสมอหน้ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว (ตารางที่ 67)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 67 เปรียบเทียบสัดส่วนปริมาณเนื้อที่ (ร้อยละ) ของรูปแบบหัวข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

รูปแบบหัวข่าว ชื่อหนังสือพิมพ์	หัวข่าวเต็มแนว คอลัมน์ที่หลาย บรรทัด	หัวข่าวเต็มแนว คอลัมน์แบบ บรรทัดเดียว (crossline)	หัวข่าวเสมอ หน้า (flush left)	หัวข่าวเสมอ หลัง (flush right)	หัวข่าวอักษร เต็มหน้า banner	ปิรามิดหัวตั้ง pyramid	ปิรามิดหัวกลับ inverted pyramid	หัวข่าวนำ kicker	หัวข่าวแบบ บรรทัดขั้นสุด skyline	หัวข่าวแบบ บรรทัดนำล้ำหน้า hanging indentation	หัวข่าวเน้น กลางคอลัมน์ column centering	รูปแบบพิเศษอื่น
ข่าวสด	80.23	7.80	8.64	2.81	-	0.27	0.25	-	-	-	-	-
ดาวอาสา	57.58	13.02	0.63	6.16	16.89	-	-	-	2.43	-	-	3.29
เดลินิวส์	81.32	17.64	-	-	-	-	-	-	1.04	-	-	-
เดลินิวส์ เรอรั	67.70	19.58	1.28	-	6.68	-	0.53	-	4.10	-	0.12	-
ไทยรัฐ	82.63	7.45	-	-	3.85	-	0.08	1.73	-	-	-	4.26
แนวหน้า	65.21	11.57	3.23	-	13.32	-	-	-	2.87	3.20	-	0.58
บ้านเมือง	70.87	10.81	-	-	14.29	1.87	0.34	-	-	-	1.83	-
มติชน	63.55	10.23	4.96	8.79	-	-	0.46	3.89	6.06	-	2.06	-
สยามรัฐ	67.73	8.35	8.19	-	-	1.49	1.88	8.40	-	-	3.93	-
บางกอกโพสต์	-	15.98	66.94	-	-	-	1.89	14.24	-	-	0.94	-
เดอะเนชั่น	13.49	28.35	41.41	-	7.25	1.28	1.28	-	-	-	6.94	-

โดยสรุปแล้ว หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเน้นพาดหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์ทั้งบรรทัด เดี่ยวและหลายบรรทัดมากที่สุด แต่ผสมผสานตัวอักษรหลายขนาดเพื่อให้หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์ ไปได้เสมอ ซึ่งรูปแบบหัวข่าวชนิดนี้ง่ายต่อการจัดหน้า และใช้เนื้อที่หน้าแรกได้อย่างดีที่สุด แต่ สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ นิยมหัวข่าวแบบเสมอหน้าไว้ก่อน นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ รายวันของไทยเริ่มคิดค้นสร้างรูปแบบหัวข่าวอีกประเภท คือ หัวข่าวที่เน้นกลางคอลัมน์

1.13 ตัวข่าว (วรรคหน้าและเนื้อข่าว)

ในส่วนของตัวข่าวเป็นการเน้นวรรคหน้าและเนื้อข่าว โดยได้แยกผลการวิจัยออกเป็น ส่วน คือ จำนวนขึ้นและเนื้อที่ข่าวในหน้าหนึ่ง ความยาวของข่าวและการตีพิมพ์เนื้อที่ข่าว และ การนำเสนอองค์ประกอบของข่าว

(1) จำนวนขึ้นและเนื้อที่ข่าวในหน้าหนึ่ง

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับได้ให้ความสำคัญกับข่าวในหน้าหนึ่งแตกต่างกันดังตารางที่ 68

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 68 จำนวนชิ้นและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่ง

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนชิ้น		เนื้อ		
	จำนวนชิ้น	ลำดับที่	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	ลำดับที่
บ้านเมือง	10.25	1	37.06	11.12	6
เคลนิวส์	10.25	1	16.92	5.20	10
ไทยรัฐ	8.50	2	18.31	5.50	9
ดาวสยาม	8	3	20.02	5.87	8
ข่าวสด	7.43	4	16.80	5.07	11
เคลมิเรอร์	7.25	5	68.40	19.40	4
สยามรัฐ	7.25	5	71.08	20.16	3
บางกอกโพสต์	5.67	6	71.53	22.46	2
มติชน	5.58	7	28.89	8.67	7
เดอะเนชั่น	5.25	8	85.62	26.88	1
แนวหน้า	4.17	9	54.07	16.23	5

จากการนับจำนวนชิ้นข่าวที่นำมาตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ข่าวเป็นจำนวนชิ้นมากที่สุด ได้แก่ เคลนิวส์ และบ้านเมือง โดยมีมากกว่า 10 ข่าว และแนวหน้าเสนอข่าวในหน้าแรกน้อยที่สุด ประมาณ 4-5 ข่าว หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เสนอข่าวประมาณ 7-9 ข่าว ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษมีการตีพิมพ์ข่าวประมาณ 5-6 ข่าว แต่มีข่าวย่อย (digest) หรือข่าวล่า (late news) ผสมอยู่ด้วย

แต่ในการวัดเนื้อที่ข่าวในหน้าแรกพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษมีการนำเสนอเนื้อที่ของข่าว คือ วรรคหน้าและเนื้อข่าวในหน้าแรกมากที่สุด โดยมีเดอะเนชั่นเป็นอันดับหนึ่ง และข่าวสดมีเนื้อที่ข่าวน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 5.07 ของเนื้อที่หน้าหนึ่งทั้งหน้า ซึ่งผลการวิจัยในการวัดเนื้อที่ข่าวในหน้าแรกนี้ตรงกับ การแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามภาพรวมขององค์ประกอบในหน้า

หนึ่ง(ข้อ 1.2) คือ กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นภาพหัวข่าวและภาพในหน้าหนึ่งได้แก่ บ้านเมือง มติชน คิวสยาม ไทยรัฐ เดลินิวส์ และข่าวสด มีเนื้อที่ของตัวข่าวในหน้าหนึ่งน้อยเป็นอันดับที่ 6-11 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่ 2 คือ หนังสือพิมพ์ที่เน้นทั้งหัวข่าว ภาพ และตัวข่าวในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันนัก ได้แก่ สยามรัฐ เดลิเมล์ และแนวหน้า ได้ตีพิมพ์เนื้อที่ของตัวข่าวในหน้าหนึ่งมากเป็นอันดับที่ 3-5 ตามลำดับ และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มที่เน้นตัวข่าวมากที่สุด จึงได้มีการตีพิมพ์เนื้อที่ของตัวข่าวมากเป็นอันดับ 1-2 ได้แก่ เดอะเนชั่น และบางกอกโพสต์

(2) ความยาวข่าวและการตีพิมพ์เนื้อที่ข่าวในหน้าหนึ่งและหน้าต่อ

ในการศึกษาความยาวของข่าวและการตีพิมพ์เนื้อที่ข่าวจะรวมถึงหน้าต่อด้วย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของเนื้อที่ข่าวในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ พบว่า ความยาวข่าวของหนังสือพิมพ์ชื่อเดียวกันก็มีขนาดหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเด็นความสำคัญของข่าวด้วย โดยสรุปได้ดังตารางที่ 69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 69 เนื้อที่เหลือ (ตารางนี้) ของข่าวแต่ละชิ้นที่ตีพิมพ์ในหน้าต่าง ๆ

ชื่อหนังสือพิมพ์	หน้า 1	หน้าต่อ 1	หน้าต่อ 2	หน้าต่อ 3	รวม
แนวหน้า	12.98 (17.31%)	61.65 (78.36%)	0.31 (4.32%)	-	74.94 (100.00)
มติชน	5.17 (7.15%)	52.82 (73.09%)	12.51 (17.31%)	1.77 (2.45%)	72.27 (100.00)
บ้านเมือง	3.62 (5.41%)	50.68 (75.72%)	9.16 (13.69%)	3.47 (5.18%)	66.93 (100.00)
เดลินิวส์	9.43 (14.42%)	44.04 (67.33%)	11.94 (18.25%)	-	65.41 (100.00)
ดาวสยาม	2.50 (4.31%)	48.03% (82.84%)	7.45 (12.85%)	-	57.98 (100.00)
ข่าวสด	2.26 (3.92%)	42.00 (72.83%)	13.41 (23.24%)	-	57.67 (100.00)
สยามรัฐ	9.80 (17.11%)	39.00 (68.10%)	8.47 (14.79%)	-	57.27 (100.00)
เดลินิวส์	1.65 (2.91%)	41.64% (73.41%)	11.86 (20.91%)	1.57 (2.77%)	56.72 (100.00)
ไทยรัฐ	2.15 (3.90%)	46.28 (83.86%)	6.12 (11.09%)	0.64 (1.16%)	55.19 (100.00)
เดอะเนชั่น	16.31 (72.59%)	6.16 (27.41%)	-	-	22.47 (100.00)
บางกอกโพสต์	12.62 (72.40%)	4.81 (27.60%)	-	-	17.43 (100.00)

จากการวัดเนื้อที่เฉลี่ยของข้าวที่ลงพิมพ์ในหน้าแรกรวมหน้าต่อ พบว่า แนวหน้าเสนอ ข้าวยาวที่สุด โดยมีเนื้อที่ประมาณ 74.94 ตารางนิ้วต่อข้าว อันดับรองลงมา ได้แก่ มลพิษ มีเนื้อที่เฉลี่ย 72.27 ตารางนิ้ว ส่วนหนังสือพิมพ์ที่เสนอข้าวสั้นที่สุด ได้แก่ บางกอกโพสต์ มีเนื้อที่ข้าวเฉลี่ย 17.43 ตารางนิ้วต่อหนึ่งข้าว

หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษเสนอข้าวแต่ละชิ้นไม่ยาวนาน เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษนิยมแยกข่าวที่มีประเด็นเด่นออกเป็นข่าวหลายชิ้น ตามแง่มุมของการเสนอข่าว เช่น ข่าวสงคราม แยกเป็น 4 ข่าว คือ การเตรียมอาวุธของสหรัฐอเมริกา การตอบโต้จากชาติคู่ ความคิดเห็นรัฐบาลไทย และตลาดหุ้นโลกราคาตกลง เป็นต้น

สำหรับหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ข่าวในหน้าหนึ่งมากที่สุด ได้แก่ เดอะเนชั่น ตีพิมพ์เนื้อที่ข่าวถึงร้อยละ 72.59 ของเนื้อที่ข่าวแต่ละชิ้น รองลงมาได้แก่ บางกอกโพสต์ มีเนื้อที่ข่าวในหน้าหนึ่งร้อยละ 72.40 หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษตีพิมพ์ข่าวต่อเพียงหน้าเดียว ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่เน้นเนื้อที่ของตัวข่าวในหน้าหนึ่งน้อยกว่าหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ เริ่มจากมากไปหาน้อย คือ แนวหน้า สยามรัฐ เดลิเวอรี มติชน บ้านเมือง ดาวสยาม ข่าวสด ไทยรัฐ และเดลินิวส์ ตามลำดับ หนังสือพิมพ์รายวันที่มีกึ่งตีพิมพ์ข่าวต่อไว้เพียงหน้าเดียว มีเฉพาะบางกอกโพสต์และเดอะเนชั่น ส่วนหนังสือพิมพ์ที่มีกึ่งตีพิมพ์ข่าวต่อถึง 2 หน้า ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลิเวอรี แนวหน้า และสยามรัฐ

(3) การนำเสนอวรรคหน้าและเนื้อข่าว

ปริมาณการนำเสนอวรรคหน้าและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งและหน้าต่อของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีความแตกต่างกัน ได้ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 70 เปรียบเทียบปริมาณ (ร้อยละ) การนำเสนอวรรณกรรมและเนื้อข่าวของ
หนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วรรณกรรม			เนื้อข่าว			รวม
	หน้าหนึ่ง	หน้าต่อ	รวม	หน้าหนึ่ง	หน้าต่อ	รวม	
ข่าวสด	3.06	2.78	5.84	0.08	94.08	94.16	100
ดาวสยาม	3.50	4.75	8.25	0.01	91.74	91.75	
เดลินิวส์	2.91	6.22	9.13	-	90.87	90.87	
เดลินิวส์เรอร์	7.42	0.25	7.67	7.00	85.33	92.33	
ไทยรัฐ	3.90	4.24	8.14	-	91.86	91.86	
แนวหน้า	8.23	0.01	8.24	8.24	83.52	91.76	
บ้านเมือง	5.29	3.28	8.57	0.11	91.32	91.43	
มติชน	7.16	-	7.16	-	92.84	92.84	
สยามรัฐ	8.54	0.50	9.04	8.58	90.46	90.96	
บางกอกโพสต์	8.44	-	8.44	63.98	27.58	91.56	
เดอะเนชั่น	6.00	-	6.00	54.63	39.37	94.00	

กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์มักนำเสนอวรรณกรรมไม่จบในหน้าแรก แต่ต้องตีพิมพ์ในหน้าต่อ ดังนั้น โอกาสที่ตีพิมพ์เนื้อข่าวในหน้าหนึ่งจึงมีน้อยมาก หรือไม่มีเลย ซึ่ง ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชน ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์วรรณกรรมจบในหน้าแรกทุกชิ้น พร้อมทั้งมีเนื้อข่าวบางส่วนหรือทั้งหมด ได้แก่ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น สำหรับหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์วรรณกรรมและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งบ้าง โดยที่วรรณกรรมของข่าวบางชิ้นอาจต้องตีพิมพ์ในหน้าต่อนั้น ได้แก่ เดลินิวส์เรอร์ แนวหน้า และสยามรัฐ

1.14 ภาพ

ในส่วนของการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แบ่งการพิจารณาเป็น จำนวนชิ้นและเนื้อที่ของภาพ วัตถุประสงค์ของภาพ ประเภทของภาพ รูปร่างและขนาดของภาพ ลักษณะการใช้ภาพ และสีสັນของภาพ

(1) จำนวนชิ้นและเนื้อที่ของภาพ จากการนับจำนวนชิ้นของภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่ง พบว่า บ้านเมืองมีการตีพิมพ์ภาพในหน้าแรกมากที่สุด โดยเฉลี่ยฉบับละ 7 ภาพ อันดับรองลงมาได้แก่ ข่าวสด ตีพิมพ์ภาพฉบับละ 6-7 ภาพ และบางกอกโพสต์เสนองานน้อยที่สุด เพียงฉบับละ 2 ภาพ ดังตารางที่ 71

ผลการวิจัยจากการนับจำนวนชิ้น แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยตีพิมพ์จำนวนภาพมากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยด้วย โดยหนังสือพิมพ์กลุ่มที่เน้นภาพหรือการจัดหน้าแบบละครสัตว์ ตีพิมพ์ภาพในหน้าหนึ่งมากที่สุดตั้งแต่ 5 ภาพขึ้นไปต่อฉบับ ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชน ส่วนหนังสือพิมพ์กลุ่มที่เน้นเนื้อข่าวตีพิมพ์ภาพน้อยกว่า 4 ภาพ ได้แก่ เดลินิวส์ แนวนหน้า และสยามรัฐ

เมื่อพิจารณาเนื้อที่เฉลี่ยของภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับ พบว่า ดาวสยามตีพิมพ์ภาพในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มากที่สุด คือ ร้อยละ 38.54 ของเนื้อที่หน้าหนึ่ง รองลงมาได้แก่ เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง ข่าวสด ตามลำดับ และหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เนื้อที่ภาพในหน้าหนึ่งน้อยที่สุด ได้แก่ บางกอกโพสต์ เพียงร้อยละ 14.33 ของเนื้อที่หน้าหนึ่ง (ตารางที่ 71)

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยของเนื้อที่ภาพ พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยกลุ่มเน้นภาพและเน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์นิยมตีพิมพ์ภาพมากที่สุด ยกเว้นมติชนที่มีจำนวนภาพมากกว่าเดลินิวส์ แต่เนื้อที่ภาพมีน้อยกว่าเพราะมติชนนิยมตีพิมพ์ภาพขนาดเล็ก ในทำนองเดียวกัน แม้เดอะเนชั่นตีพิมพ์จำนวนภาพเท่ากับสยามรัฐ แต่เดอะเนชั่นเน้นภาพขนาดใหญ่ เนื้อที่ของภาพรวมกันจึงมีมากกว่า

ตารางที่ 71 จำนวนภาพและเนื้อที่เฉลี่ยต่อฉบับของภาพในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวนภาพ		เนื้อที่		
	จำนวนภาพ	ลำดับที่	ตารางนิ้ว	ร้อยละ	ลำดับที่
บ้านเมือง	7.25	1	112.90	33.88	4
ข่าวสด	6.57	2	89.82	27.11	5
ดาวสยาม	6.50	3	131.53	38.54	1
ไทยรัฐ	6.33	4	125.25	37.58	3
เดลินิวส์	5.50	5	122.57	37.66	2
มติชน	4.92	6	63.84	19.16	7
แนวหน้า	4	7	63.23	18.97	8
เดลินิวส์	3.67	8	76.22	21.64	6
สยามรัฐ	3.42	9	60.79	17.23	10
เดอะเนชั่น	3.42	9	57.08	17.92	9
บางกอกโพสต์	2	10	45.63	14.33	11

(2) ขนาดเฉลี่ยของภาพในหน้าหนึ่ง

จากการเปรียบเทียบจำนวนภาพและเนื้อที่ภาพในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับ พบว่า มีความแตกต่างกันมาก เช่น หนังสือพิมพ์บางฉบับมีจำนวนภาพมากแต่เนื้อที่น้อย เพราะหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับได้คัดเลือกภาพแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการพิจารณาขนาดเฉลี่ยของภาพ เพื่อดูว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนิยมใช้ภาพขนาดใหญ่หรือเล็ก

ตารางที่ 72 ขนาดเฉลี่ยของภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ขนาดภาพเฉลี่ย (ตารางนิ้ว)	ลำดับที่
บางกอกโพสต์	22.81	1
เดลินิวส์	20.77	2
สยามรัฐ	17.79	3
ดาวสยาม	17.73	4
เดลินิวส์	17.50	5
ไทยรัฐ	16.89	6
เดอะเนชั่น	16.71	7
แนวหน้า	15.81	8
บ้านเมือง	15.57	9
ข่าวสด	13.67	10
มติชน	12.98	11

จากตารางที่ 72 บางกอกโพสต์ตีพิมพ์เสนอภาพขนาดใหญ่ที่สุด คือ 22.81 ตารางนิ้ว อันดับรองได้แก่ เดลินิวส์ สยามรัฐ ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ เดอะเนชั่น แนวหน้า บ้านเมือง และข่าวสดตามลำดับ มติชนตีพิมพ์ภาพขนาดเล็กที่สุด คือ ภาพละ 12.98 ตารางนิ้ว

ผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ขนาดของภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันไม่ได้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการจัดหน้าหรือการเน้นภาพของหนังสือพิมพ์ แต่ขึ้นอยู่กับความคิดเลือกของฝ่ายจัดหน้าและนโยบายของหนังสือพิมพ์มากกว่า

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาควบคู่กับตารางที่ 71 จะเห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่มีจำนวนภาพในหน้าหนึ่งมาก ส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็ก เพื่อจะได้ตีพิมพ์ภาพในหน้าหนึ่งได้หลายภาพ แต่หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ภาพน้อย เพราะเน้นภาพขนาดใหญ่เพื่อเน้นความสนใจของผู้อ่านมากกว่า

(3) วัตถุประสงค์ของภาพ

ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันในไทยแบ่งตามลักษณะหน้าที่ได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. ภาพเป็นข่าวหรือภาพข่าว คือ ภาพที่มีความเป็นข่าวในตัวของภาพเอง โดยไม่มีเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งประกอบ ส่วนใหญ่เป็นภาพเร้าอารมณ์ เช่น ภาพอุบัติเหตุและภัยพิบัติ ภาพข่าวอาชญากรรม หรือภาพข่าวสังคมต่าง ๆ
2. ภาพประกอบข่าว คือ ภาพที่ตีพิมพ์เพื่อประกอบข่าวที่นำเสนอในหน้าหนึ่ง โดยภาพที่ใช้ประกอบข่าวมีทั้งภาพจากที่เกิดเหตุ หรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ
3. ภาพประกอบรายงานพิเศษและคอลัมน์ประจำที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่ง ส่วนใหญ่แล้วหนังสือพิมพ์ไม่ตีพิมพ์ภาพประกอบคอลัมน์ประจำ แต่เนื่องจากว่าคอลัมน์ประจำบางชิ้นมีลักษณะคาบเกี่ยวระหว่างรายงานพิเศษกับคอลัมน์ประจำ เช่น ภาพผู้หญิงนั่งชู้ตเน้นสัดส่วน เป็นต้น จึงได้จัดให้รวมไว้เป็นหมวดเดียวกัน
4. ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม คือ ภาพที่นำเสนอประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม ปกติภาพประเภทนี้ลอกมาจากภาพในเล่ม โดยย่อขนาดเล็กน้อย นิยมใช้มากในหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า
5. ภาพประกอบอื่น ๆ เป็นภาพที่นำมาประกอบการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ข่าว รายงานพิเศษ คอลัมน์ประจำ หรือกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม ส่วนใหญ่เป็นภาพที่ตีพิมพ์เนื่องในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น พระบรมฉายาลักษณ์ เป็นต้น

หนังสือพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์ภาพครบทั้ง 5 ประเภทในหน้าหนึ่งมีน้อย ได้แก่ มติชน เคลิมิเรอร์ และแนวหน้า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เสนอเฉพาะภาพข่าว ภาพประกอบข่าว และภาพประกอบรายงานพิเศษเท่านั้น สำหรับภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มนั้น ส่วนใหญ่เป็นที่นิยมในหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา คือ แนวหน้า บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น ส่วนหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับอื่นที่มีการตีพิมพ์ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นนั้น มี เคลิมิเรอร์ ข่าวสด และมติชนโดยตีพิมพ์เฉพาะในฉบับวันอาทิตย์

ตารางที่ 73 จำนวนและสัดส่วนเนื้อที่ (ร้อยละ) ตามวัตถุประสงค์ของภาพในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ภาพข่าวหรือภาพ เป็นข่าว		ภาพประกอบข่าว		ภาพประกอบบทความ พิเศษ		ภาพการประกอบ การแนะนำเนื้อหา		อื่น		รวม
	จำนวน	เนื้อที่	จำนวนภาพ	เนื้อที่	จำนวนภาพ	เนื้อที่	จำนวนภาพ	เนื้อที่	จำนวนภาพ	เนื้อที่	
	(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		
ข่าวสด	13.04	17.22	67.39	66.08	17.39	16.34	2.17	0.36	-	-	100
ดาวสยาม	24.36	26.92	73.08	69.62	2.56	3.46	-	-	-	-	
เดลินิวส์	14.29	19.65	73.81	73.85	10.71	4.97	-	-	1.19	1.53	
เดลินิเจอร์	27.27	32.81	61.36	61.68	2.27	0.96	4.55	0.96	4.55	3.59	
ไทยรัฐ	11.24	14.90	76.40	67.63	11.24	16.62	-	-	1.12	0.85	
แนวหน้า	8.33	23.75	45.83	64.31	8.33	5.00	35.42	5.11	2.08	1.82	
บ้านเมือง	21.84	32.03	75.86	66.11	1.15	0.83	-	-	1.15	1.03	
มติชน	6.78	11.69	64.41	58.41	25.42	27.84	1.69	0.28	1.69	1.78	
สยามรัฐ	21.95	26.43	73.17	67.63	2.44	2.40	-	-	2.44	3.55	
บางกอกโพสต์	16.67	29.26	75.00	69.79	-	-	8.33	0.95	-	-	
เดอะเนชั่น	9.76	28.26	65.85	64.45	7.32	3.34	17.07	3.35	-	-	

จากตารางที่ 73 แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ทุกฉบับเน้นภาพประกอบข่าวในหน้าแรกมากที่สุดทั้งจำนวนภาพและเนื้อที่ โดยมีมากถึงร้อยละ 40-70 สำหรับอันดับรองนั้นมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์ ข้อพิเศษ คือ ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มส่วนใหญ่เป็นภาพขนาดเล็ก เพราะเป็นการย่อจากภาพในเล่มนั่นเอง

(4) ประเภทของภาพ

ในส่วนประเภทของภาพนั้นพิจารณาจากแหล่งที่มาของภาพและการเตรียมภาพของฝ่ายภาพประจำหนังสือพิมพ์ ควบคู่ไปกับการแบ่งชนิดของภาพที่ Edmund Arnold² ได้แบ่งไว้ 3 ประเภท คือ ภาพเหตุการณ์ ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้า และภาพวาด แต่ในการศึกษาหนังสือพิมพ์รายวันของไทย พบว่า มีอยู่ 3 ชนิดดังนี้

1. ภาพเหตุการณ์หรือภาพ ณ ที่เกิดเหตุ คือ ภาพที่ถ่ายจากเหตุการณ์จริง ซึ่งช่างภาพต้องมีความคล่องตัวที่จะถ่ายภาพให้น่าสนใจได้
2. ภาพที่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ เป็นภาพที่ไม่ได้ถ่ายจากที่เกิดเหตุ เพราะลักษณะความสำคัญของข่าวบางชิ้นไม่ได้เป็นเหตุการณ์ แต่เป็นข่าวที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เป็นข่าวการเมือง ฝ่ายภาพจึงต้องนำภาพมาจากแฟ้มภาพ ส่วนใหญ่เป็นภาพบุคคล นอกจากนี้อาจหมายถึงภาพที่ช่างภาพนัดหมายถ่ายทำไว้ล่วงหน้าหรือการเตรียมภาพในห้องแล็บ เช่น ภาพซ้อนหรือภาพเทคนิคต่าง ๆ
3. ภาพกราฟิก เป็นภาพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาพถ่าย เช่น ภาพสเก็ตช์ ภาพการ์ตูน ภาพลายเส้นหรือ ภาพแผนภูมิต่าง ๆ หรืออาจรวมถึงภาพที่ได้มาจากการใช้คอมพิวเตอร์ด้วย

สำหรับประเภทของภาพที่นิยมตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งนั้น พบว่า ขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับว่าให้ความสำคัญกับเนื้อหาประเภทใดมากที่สุด หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ

² Edmund C. Arnold, Designing the total Newspaper (New York : Harper & Row Publishers, 1981), p.91-92.

ภาพเหตุการณ์หรือภาพ ฌ ที่เกิดเหตุมากที่สุด ยกเว้นเฉพาะแนวหน้า มติชน และเดอะเนชั่น ที่ตีพิมพ์ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นจำนวนภาพมากกว่า แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้ว หนังสือพิมพ์ทุกชื่อให้ความสำคัญกับภาพเหตุการณ์มากที่สุด ซึ่งทำให้สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์รายวันนิคมตีพิมพ์ภาพเหตุการณ์ขนาดใหญ่กว่าภาพประกอบอื่น ๆ ดังตารางที่ 74 นี้

ตารางที่ 74 จำนวนและสัดส่วนเนื้อหา (ร้อยละ) ชนิดของภาพในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน (เฉลี่ยต่อฉบับ)

ชื่อหนังสือพิมพ์	ภาพเหตุการณ์		ภาพที่เตรียมไว้ล่วงหน้า		ภาพกราฟิก		รวม
	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่	
	(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		
ข่าวสด	54.35	76.63	43.48	21.11	2.17	2.26	100
ดาวสยาม	82.05	90.13	17.95	5.87	-	-	
เดลินิวส์	92.42	88.94	7.58	11.06	-	-	
เดลินิวส์เรอร์	75.00	92.38	25.00	7.62	-	-	
ไทยรัฐ	57.30	72.32	42.70	27.68	-	-	
แนวหน้า	35.42	80.37	45.83	14.84	18.75	4.79	
บ้านเมือง	59.77	89.24	40.23	10.76	-	-	
มติชน	37.29	56.29	62.71	43.71	-	-	
สยามรัฐ	68.29	83.08	31.71	16.92	-	-	
บางกอกโพสต์	58.33	92.42	33.33	6.60	8.33	0.98	
เดอะเนชั่น	31.71	75.76	56.10	21.00	12.20	3.24	

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 74 แล้วเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ไม่นิยมตีพิมพ์ภาพกราฟิกลงบนหน้าแรกเหมือนกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา โดยหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ภาพกราฟิกนั้นมีเฉพาะข่าวสด แนวหน้า บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาแล้วพบว่า การตีพิมพ์ภาพกราฟิกมีเฉพาะภาพขนาดเล็กมากกว่าขนาดใหญ่ ลักษณะภาพกราฟิกที่ดี

พิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษนั้น มีเฉพาะภาพการ์ตูนและภาพสเก็ตช์เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้อาจมีแผนภูมิ ภาพลายเส้นต่าง ๆ ด้วย สำหรับภาพกราฟิกที่ดัดแปลงมาจากการใช้คอมพิวเตอร์อย่างที่เราพบเห็นมากขึ้นในหนังสือพิมพ์สหรัฐอเมริกา นั้น ยังคงไม่พบในหนังสือพิมพ์รายวันไทย แต่แนวโน้มที่จะตีพิมพ์ภาพกราฟิกจากคอมพิวเตอร์นั้น อาจมีได้บ้างแต่ไม่มากนักในหนังสือพิมพ์ที่มีขอล่าจำหน่ายสูงหรือหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพราะชาวโทรทัศน์เริ่มใช้กราฟิกบ้างเฉพาะกรณีพิเศษ เช่น การเลือกตั้ง เป็นต้น

(5) รูปร่างของภาพ

ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันนั้นส่วนใหญ่เป็นสี่เหลี่ยม แต่เนื่องจากหนังสือพิมพ์บางชื่อฉบับได้เสนอภาพรูปร่างอื่น ๆ ด้วย สรุปรูปภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์มีดังนี้

1. ภาพแนวนอน เป็นภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้าวางภาพตามแนวนอน
2. ภาพแนวตั้ง เป็นภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้าค้วางตามแนวตั้ง
3. ภาพจัตุรัส เป็นภาพที่มีขนาดแต่ละด้านเท่ากัน หรือใกล้เคียงกันมาก
4. ภาพตัดส่วน คือ ภาพที่มีรูปร่างตามที่ฝ่ายจัดหน้ากำหนด เช่น ภาพตัวบุคคลลอย ๆ โดยตัดส่วนประกอบ เช่น ฉากหลังออกหมด

ลักษณะการตีพิมพ์ภาพรูปร่าง ๆ ต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์รายวันมีดังตารางที่ 75 นี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 75 ปริมาณสัดส่วน (ร้อยละ) ของการนำเสนอภาพที่มีรูปทรงต่าง ๆ ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ภาพแนวนอน		ภาพแนวตั้ง		ภาพจัตุรัส		ภาพตัดส่วน		รวม
	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่	
	(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)		
ข่าวสด	43.48	54.67	45.65	31.51	2.17	2.39	8.70	11.43	100
ดาวสยาม	46.51	66.84	45.35	25.41	4.65	4.01	3.46	3.74	
เดลินิวส์	45.24	64.65	41.67	25.27	13.09	10.08	-	-	
เดลินิวส์เรอร์	63.64	75.33	27.27	12.69	9.10	11.98	-	-	
ไทยรัฐ	50.56	64.22	38.20	21.75	4.49	4.30	6.74	9.73	
แนวหน้า	31.25	55.97	37.50	32.56	31.25	11.47	-	-	
บ้านเมือง	44.83	66.88	43.68	8.93	11.49	24.19	-	-	
มติชน	27.12	43.14	44.07	21.97	1.69	1.27	27.12	33.62	
สยามรัฐ	48.78	59.97	46.34	32.70	4.88	7.33	-	-	
บางกอกโพสต์	41.67	65.68	54.17	28.28	4.17	6.04	-	-	
เนชั่น	39.02	58.25	60.98	41.75	-	-	-	-	

หนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ตีพิมพ์ภาพที่มีกรอบเป็นสี่เหลี่ยมเท่านั้น แต่หนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์นิยมใช้ภาพตัดส่วนต่าง ๆ ในหน้าแรก ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม ไทยรัฐ และมติชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของสงครามอ่าวเปอร์เซีย หนังสือพิมพ์หลายชื่อฉบับได้หันมาเน้นภาพตัดส่วนในหน้าหนึ่งค่อนข้างมากจากการเริ่มต้นของไทยรัฐ หนังสือพิมพ์ชื่อฉบับอื่น ๆ จึงได้หันมาตีพิมพ์ภาพตัดส่วนกันบ้าง

ภาพที่นำเสนอในหน้าหนึ่งส่วนใหญ่เน้นการนำเสนอภาพแนวนอนมากที่สุดทั้งจำนวนชิ้นและเนื้อที่ หนังสือพิมพ์บางชื่อฉบับมีจำนวนภาพแนวนอนน้อยกว่าภาพแนวตั้ง แต่เมื่อเปรียบเทียบแล้ว ทุกฉบับนำเสนอเนื้อที่ของภาพแนวนอนมากที่สุด ทำให้สรุปได้ว่าภาพแนวนอนเป็นภาพขนาด

ใหญ่ ในขณะที่ภาพแนวตั้งมีทั้งขนาดใหญ่และเล็กปะปนกัน บางรูปมีขนาดเท่ากับภาพติดบัตรเท่านั้น

สำหรับภาพจัดรีสนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการจัดหน้าที่ต้องการใช้เนื้อที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมากกว่าเป็นความตั้งใจของฝ่ายจัดหน้าจริง ๆ

(6) ลักษณะการใช้ภาพ

ในส่วนของคุณลักษณะการใช้ภาพ พิจารณาเฉพาะการตีพิมพ์เป็นภาพเดี่ยวทั่วไป ภาพซ้อนหรือภาพชุด ในการพิจารณาลักษณะการใช้ภาพของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับ มีความแตกต่างกันสรุปได้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เฉพาะภาพเดี่ยว โดยไม่มีการตีพิมพ์ภาพซ้อนหรือภาพชุดเลข ได้แก่ เดลินิวส์ แนวนหน้า บ้านเมือง สยามรัฐ บางกอกโพสต์ และเนชั่น

2. หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ภาพเดี่ยวและภาพซ้อนหรือภาพชุด เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์ภาพตัดส่วนไว้ในหน้าหนึ่งด้วย ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม ไทยรัฐ มติชน หนังสือพิมพ์เหล่านี้ตีพิมพ์ทั้งภาพซ้อน คือ การนำภาพต่าง ๆ อาจเป็นภาพสี่เหลี่ยมหรือภาพตัดส่วนมาซ้อนกัน ไม่คำนึงถึงความเป็นระเบียบหรือไม่ก็ตาม

สำหรับเดลินิวส์โดยปกติไม่มีการตีพิมพ์ภาพซ้อนหรือภาพชุดในหน้าหนึ่ง ส่วนใหญ่แล้วเป็นการนำภาพขนาดเล็กซ้อนทับภาพขนาดใหญ่ไว้

(7) สีสันทองภาพ

แม้ว่าหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันเริ่มมีการพิมพ์ด้วยระบบสีสี่สีมากขึ้น และหน้าหนึ่งเป็นหน้าที่นิยมตีพิมพ์ภาพสีสี่สีมากที่สุด แต่ยังมีหนังสือพิมพ์บางชื่อฉบับที่คงมีการตีพิมพ์ภาพขาวดำไว้ในหน้าแรก การใช้สีสันทับภาพหน้าแรกของหนังสือพิมพ์แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เฉพาะภาพขาวดำ ได้แก่ เดลินิวส์ และ แนวนหน้า

2. กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เฉพาะภาพสี่สี ได้แก่ เดลินิวส์ และไทยรัฐ

3. กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ทั้งภาพขาวดำสลับกับภาพสี่สี ได้แก่ ข่าวสด มติชน ดาวสยาม บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ บางกอกโพสต์ และเนชั่น โดยมีปริมาณการตีพิมพ์ภาพทั้งขาวดำและภาพสี่สีดังตารางที่ 76

ตารางที่ 76 ปริมาณการตีพิมพ์ภาพสีในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	ภาพขาวดำ (ร้อยละ)	ภาพสี (ร้อยละ)	อื่น ๆ (ร้อยละ)
สยามรัฐ	80.49	19.51	-
บางกอกโพสต์	79.17	20.83	-
บ้านเมือง	68.97	27.59	3.45
ดาวสยาม	36.78	63.22	-
เดอะเนชั่น	31.71	68.29	-
มติชน	6.78	93.22	-
ข่าวสด	2.17	97.83	-

หนังสือพิมพ์รายวันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีการตีพิมพ์ภาพขาวดำและภาพสีที่แตกต่างกัน จากการศึกษาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ตั้งแต่กรกฎาคม 2523 - มิถุนายน 2534 พบว่า สยามรัฐตีพิมพ์ภาพขาวดำมากที่สุดรองลงมาได้แก่ บางกอกโพสต์ บ้านเมือง ดาวสยาม และเดอะเนชั่น ตามลำดับ โดยมีมติชนและข่าวสดตีพิมพ์ภาพขาวดำน้อยที่สุด ส่วนใหญ่มติชนและข่าวสดเน้นภาพสี แต่อาจตีพิมพ์ภาพขนาดเล็กเป็นขาวดำ โดยเฉพาะภาพบุคคล ซึ่งทำให้การใช้ภาพขาวดำไม่ได้ลดสีเงินของหนังสือพิมพ์มากนัก

การตีพิมพ์ภาพขาวดำกับภาพสีของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างตรงที่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยตีพิมพ์ภาพขาวดำและภาพสีสลับกันในฉบับเดียวกัน โดยเฉพาะดาวสยามและบ้านเมืองมีการตีพิมพ์ภาพหลากหลายมาก ทำให้หน้าหนึ่งไม่เป็นระเบียบนัก แต่สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษนิยมตีพิมพ์ภาพขาวดำทั้งหน้า หรือภาพสีทั้งหน้า จึงทำให้หน้าหนังสือพิมพ์มีความเป็นระเบียบมากกว่า

นอกจากนี้แล้ว บ้านเมืองยังมีการตีพิมพ์ภาพที่แตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่น คือ นอกจากมีภาพขาวดำและภาพสีแล้ว ในบางฉบับยังมีภาพสีเดี่ยว คือ ภาพขาวดำที่มีสีใดสีหนึ่ง คือ ชมพู และฟ้า พิมพ์ทับบนภาพขาวดำนั้นอีกด้วย

1.15 องค์ประกอบอื่น

นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น หนังสือพิมพ์รายวันไทยได้ตีพิมพ์องค์ประกอบอื่น ๆ ไว้ในหน้าแรก สรุปได้ดังนี้

1. กรอบข่าวพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ หนังสือพิมพ์รายวันตีพิมพ์กรอบพิเศษเหล่านี้ในวาระพิเศษต่าง ๆ เช่น วันคล้ายวันประสูติ โดยนิยมตีพิมพ์ไว้บนสุดเหนือองค์ประกอบอื่น ได้แก่ เคลินิวส์ เคลิมิเรอร์ ไทยรัฐ บ้านเมือง มติชน และสยามรัฐ ส่วนแนวหน้าตีพิมพ์ไว้ใต้หัวหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ที่ไม่นิยมตีพิมพ์กรอบพิเศษนี้คือ ดาวสยาม และเดอะเนชั่น ส่วนบางกอกโพสต์นำเสนอในรูปแบบของข่าว

2. กรอบที่เป็นกิจกรรมของหนังสือพิมพ์ มีน้อยมากเฉพาะหนังสือพิมพ์บางฉบับเท่านั้น คือ ข่าวสด เคลินิวส์ และเดอะเนชั่น ซึ่งมีความแตกต่างกันในการนำเสนอกิจกรรมของหนังสือพิมพ์ ข่าวสดให้ผู้อ่านร่วมส่งรายชื่อชิงสร้อยทอง เพื่อเป็นการส่งเสริมการขายของหนังสือพิมพ์ในระยะแรกที่ได้ปรับปรุงใหม่ เคลินิวส์ให้ผู้อ่านร่วมทายผลฟุตบอลโลก สำหรับเดอะเนชั่นเป็นการแนะนำกิจกรรมของหนังสือพิมพ์ที่ได้ร่วมมือกับองค์กรอื่นในเรื่องการเสนอข่าวสาร เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์อ่าวเปอร์เซียกับช่อง 9 หรือ การเสนอข่าวพิเศษเนื่องในโอกาสฉัตรศการของหอการค้าไทย-เยอรมัน เป็นต้น

3. กรอบข้อมูลพิเศษที่เรียกว่า Facts box เป็นกรอบพิเศษที่เน้นเนื้อหาข่าวให้เด่นยิ่งขึ้น โดยสร้างเป็นกรอบแยก กรอบลักษณะนี้เป็นที่นิยมของหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา โดยเป็นการสรุปเนื้อหาข่าวที่น่าสนใจแยกไว้ต่างหาก มีหลายรูปแบบ คือ กรอบสรุปเนื้อหาข่าว (Story Summary Facts Box) กรอบสรุปเหตุการณ์ (Events Facts Box) กรอบอ้างอิงภูมิหลัง (Background Facts box) เป็นต้น

หนังสือพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์กรอบประเภทนี้ คือ เดอะเนชั่น โดยใช้เมื่อมีการประกาศรายชื่อคณะรัฐมนตรี แยกจากเนื้อหาข่าวเพื่อให้เด่นชัดขึ้น

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ในส่วนของการวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันนั้นได้ จำแนกเนื้อหาออกเป็น 7 ส่วน คือ เนื้อหาของหัวข่าว เนื้อหาของบรรณาและเนื้อหาข่าว เนื้อหาภาพ (เฉพาะภาพข่าวและภาพประกอบข่าว) เนื้อหาของรายงานพิเศษ เนื้อหาของคอลัมน์ประจำ เนื้อหาขององค์ประกอบอื่น และภาพรวมของเนื้อหาในหน้าหนึ่ง

2.1 เนื้อหาของหัวข่าว

จากการนับจำนวนชิ้นของหัวข่าวทั้งหมดที่นำมาตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่นิยมนำเสนอหัวข่าวการเมืองมากที่สุด เรียงตามลำดับจากจำนวนชิ้นมากที่สุด ได้แก่ เคลิมิเรอร์ แนวนหน้า สยามรัฐ เดอะเนชั่น มติชน บ้านเมือง คิวสยาม บางกอกโพสต์ โดยตีพิมพ์หัวข่าวอาชญากรรมมากเป็นอันดับสอง ยกเว้นบางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่นที่ตีพิมพ์หัวข่าวสงครามรองจากหัวข่าวการเมือง ตามตารางที่ 77 ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษเน้นการเสนอข่าวสงครามโดยแยกประเด็นข่าวตามแง่มุมต่าง ๆ เช่น การประกาศสงครามของสหรัฐ ปฏิบัติจากอิรัก ผลกระทบกับคนไทย และภาวะตลาดหุ้น นอกจากนี้ในช่วงภาวะที่มีเหตุการณ์สำคัญมาก ๆ ลักษณะการเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษทั้ง 2 ชื่อฉบับเหมือนกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกามาก กล่าวคือ มีการนำเสนอข่าวสงครามเกือบทั้งหน้าหนึ่ง โดยมีข่าวอื่น ๆ แทรกอยู่เพียง 2-3 ชิ้นเท่านั้น ทำให้ปริมาณชิ้นหัวข่าวสงครามมีอยู่มาก

หนังสือพิมพ์อีกกลุ่มที่ตีพิมพ์จำนวนชิ้นของหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าแรกมากที่สุด ได้แก่ ข่าวสด ไทยรัฐ และเดลินิวส์ตามลำดับ โดยตีพิมพ์หัวข่าวการเมืองมากเป็นอันดับรอง

ประเภทเนื้อหาของหัวข่าวที่ไม่นิยมตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เลข คือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามตารางที่ 77

ตารางที่ 77 สัดส่วนความถี่ (ร้อยละ) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของหัวข่าวที่นำเสนอใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	เฉลี่ยรายปี	ขนาดหน้า	ข่าวจริง	เลขหนึ่ง	บางทศวินาที	คลื่น	บ้านเมือง	ดาวสยาม	ข่าวสด	ไทยทีวี	เสฉุนิวส์
ข่าวรายสัปดาห์	-	-	-	1.01	1.54	-	-	-	-	-	-
การเมือง	48.20	48.00	45.08	38.71	30.76	38.24	36.07	32.29	28.65	26.47	21.95
เศรษฐกิจ	4.60	6.00	9.20	3.23	-	4.41	3.24	5.21	-	2.94	2.44
ต่างประเทศ	5.75	12.00	5.75	22.58	23.08	5.88	6.56	3.13	5.77	4.90	4.07
กีฬา	1.15	6.00	2.30	-	-	-	1.64	1.04	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	1.15	-	3.45	-	-	-	0.62	2.08	-	0.98	-
ความบันเทิง	1.15	2.00	1.15	20.96	20.00	1.47	0.82	-	-	0.98	-
การศึกษา	1.15	-	3.45	1.01	-	1.47	1.64	2.08	-	-	1.63
สาธารณสุข	12.64	14.00	6.90	3.23	7.69	16.18	18.03	31.25	46.15	36.27	39.84
สังคมและบุคคล	1.15	-	-	1.01	1.54	2.94	0.82	-	1.92	3.92	0.81
ภัยพิบัติ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.98	-
คดี	2.30	2.00	2.30	3.23	3.08	2.94	1.64	2.08	1.92	2.94	3.25
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	3.45	4.00	4.60	1.01	4.62	4.41	8.20	2.08	1.92	7.64	14.62
รายการและข่าวทางไกล	10.24	2.00	6.90	-	1.54	7.35	12.20	8.33	7.69	3.92	3.25
สินค้าจากต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	0.82	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.98	-
กีฬา	-	-	-	-	-	-	-	-	1.92	0.98	0.81
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ความเคลื่อนไหวของสภาวการณ์	3.45	-	1.15	-	-	2.94	3.28	4.17	-	1.96	0.81
จังหวัด	2.30	2.00	5.75	-	1.54	8.82	1.64	3.13	-	0.98	4.00
เรื่องต่างประเทศ ไทยสัมพันธ์ ปรากฏการณ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.96	-
อื่น ๆ	1.15	2.00	1.15	1.01	4.62	2.94	2.46	3.13	3.85	0.98	2.44

ตารางที่ 78 สัดส่วนเนื้อที่ (ร้อยละ) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของหัวข่าวที่นำเสนอบนหน้า
หนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	เดลินิวส์	แนวหน้า	สยามรัฐ	เดอะเนชั่น	บางกอกโพสต์	มติชน	บ้านเมือง	สารสยาม	ข่าวสด	ไทยรัฐ	เดลินิวส์
ข่าวรายวัน	-	-	-	1.44	0.63	-	-	-	-	-	-
การเมือง	60.44	73.21	67.03	50.60	44.50	55.57	43.77	39.86	27.72	35.00	36.23
เศรษฐกิจ	3.75	2.58	4.06	4.30	-	2.15	0.72	6.64	-	1.30	5.43
การสาธารณสุข	11.95	9.22	8.04	22.10	25.87	11.40	10.51	12.97	12.22	8.38	7.12
นิตยสาร	0.25	1.92	0.67	-	-	-	0.33	0.16	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	0.40	-	1.29	-	-	-	1.12	1.20	-	0.17	-
ข่าวต่างประเทศ	0.68	1.23	1.15	10.52	6.97	0.23	0.15	-	-	0.10	-
การศึกษา	0.24	-	1.41	1.28	-	0.21	0.30	0.32	-	-	0.31
ต่างประเทศ	5.10	8.19	3.10	1.58	3.60	13.99	19.01	22.37	24.05	26.30	26.97
สังคมและบุคคล	0.40	-	-	0.98	1.68	0.66	1.03	-	0.32	2.86	0.18
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.17	-
กีฬา	1.70	0.58	1.12	2.10	0.65	2.68	0.86	3.02	3.30	4.55	6.67
อุบัติเหตุของกิจการ	0.30	1.54	5.75	3.42	6.39	5.63	8.38	2.96	0.30	13.68	9.77
รายการของสาธารณกิจ	6.35	0.77	2.07	-	0.45	2.10	0.38	5.98	1.84	3.00	3.00
พิมพ์ภาพ	-	-	-	-	-	-	0.65	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.17	-
กีฬา	-	-	-	-	-	-	-	-	3.45	0.98	0.25
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ความพหุของสาธารณกิจ	0.90	-	0.11	-	-	2.81	1.16	1.45	-	0.34	0.80
สิ่งแวดล้อม	1.10	0.41	2.51	-	4.43	1.84	0.39	1.21	-	0.90	3.73
เรื่องประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.90	-
อื่น ๆ	0.25	0.36	0.18	1.62	4.84	0.72	5.22	1.86	6.81	0.25	0.54

ในการวัดปริมาณเนื้อที่นั้น พบว่า หนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับเน้นหัวข้อการเมืองมากที่สุด แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่พาดหัวข่าวการเมืองถึงร้อยละ 73.21 รองลงมา ได้แก่ สยามรัฐ ส่วนหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อที่หัวข้อการเมืองในหน้าหนึ่งน้อยที่สุดในจำนวนหนังสือพิมพ์ทั้งหมด คือ เคลินิวส์และไทยรัฐ (ตารางที่ 78)

สำหรับประเภทเนื้อหาของหัวข้อที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นเนื้อที่มากเป็นอันดับสองนั้นมีความแตกต่างกันเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เน้นเนื้อที่พาดหัวข่าวสงคราม ได้แก่ แนวหน้า สยามรัฐ เคลิมิเรอร์ เดอะเนชั่น และบางกอกโพสต์ ซึ่งจะสังเกตได้ว่า แนวหน้า เคลิมิเรอร์ และ สยามรัฐนั้น ไม่ได้มีการตีพิมพ์จำนวนอื่นของหัวข้อสงครามมากเป็นอันดับสอง แต่เมื่อวัดเนื้อที่แล้ว พบว่า มีเนื้อที่อยู่มาก ทั้งนี้ก็เพราะว่า แนวหน้า สยามรัฐ และเคลิมิเรอร์นำเสนอข่าวสงครามเป็นหัวข้อยืดยาว และวิธีการนำเสนอได้รวมข่าวสงครามตามแง่มุมต่าง ๆ เป็นเพียงฉบับละ 1 ชิ้น ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษที่แยกเป็นข่าวหลายชิ้น จึงทำให้จำนวนอื่นของหัวข้อสงครามมีไม่มากนัก

หนังสือพิมพ์อีกกลุ่มที่เน้นหัวข้ออาชญากรรมรองจากการเมือง ได้แก่ ข่าวสด มติชน บ้านเมือง ดาวสยาม เคลินิวส์ และไทยรัฐ โดยเฉพาะข่าวสด เคลินิวส์และไทยรัฐตีพิมพ์เนื้อที่ของหัวข้ออาชญากรรมใกล้เคียงกับหัวข้อการเมืองมาก

เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนอื่นแล้ว พบว่า ผลการวิจัยในการนับจำนวนอื่นและวัดเนื้อที่ของเนื้อหาหัวข้อในหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อฉบับ คือ ข่าวสด เคลินิวส์ และไทยรัฐมีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ชื่ออื่น ๆ คือ เน้นจำนวนอื่นของหัวข้ออาชญากรรมมากที่สุด แต่เนื้อที่ของหัวข้อการเมืองมากที่สุด ทั้งนี้เพราะข่าวการเมืองได้รับการพาดเป็นหัวข้อขนาดใหญ่ แต่หัวข้ออาชญากรรมมีจำนวนอื่นมากกว่า แต่เป็นหัวข้อขรรคมดาหรือหัวข้อขนาดเล็ก จึงทำให้มีเนื้อที่ไม่มาก ประกอบกับหนังสือพิมพ์ที่คัดเลือกมาวิเคราะห์นั้นเป็นหนังสือพิมพ์รอบหลัง ที่เน้นการจำหน่ายในกรุงเทพฯ จึงมีการตีพิมพ์ข่าวการเมืองค่อนข้างมาก

2.2 เนื้อหาของตัวข่าว (วรรณำและเนื้อข่าว)

จากการนับจำนวนชิ้นข่าวในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มีจำนวนเนื้อข่าวเท่ากับจำนวนชิ้นของพาดหัวข่าว ยกเว้นหนังสือพิมพ์บางชื่อที่มีลักษณะต่างไปบ้าง ได้แก่ มติชน บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น มติชนเป็นหนังสือพิมพ์เพียงฉบับเดียวที่มีการพาดหัวข่าวไว้ในหน้าแรก แต่เนื้อข่าวอยู่ในเล่ม หรือบางกอกโพสต์และเดอะเนชั่นมีการนำเสนอข่าวล่า (late news) โดยไม่มีหัวข่าว เป็นต้น

ผลการวิจัยจากการนับจำนวนชิ้น พบว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์เนื้อข่าวการเมืองมากที่สุด เดลินิวส์มีมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ แนวหน้า อย่างไรก็ตาม พบว่าข่าวสด ไทยรัฐ และเดลินิวส์ตีพิมพ์เนื้อข่าวอาชญากรรมเป็นจำนวนชิ้นมากกว่าข่าวการเมืองตามตารางที่ 79

เมื่อวัดปริมาณเนื้อหาของประเภทเนื้อหาข่าวในหน้าหนึ่งเป็นตารางนี้ ได้ผลการวิจัยเช่นเดียวกัน กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์เนื้อข่าวการเมืองไว้ในหน้าแรกมากที่สุด ได้แก่ สยามรัฐ เดลินิวส์ เดอะเนชั่น แนวหน้า มติชน บ้านเมือง บางกอกโพสต์ และดาวสยาม เรียงตามลำดับ ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อข่าวอาชญากรรมมากเป็นอันดับหนึ่งคือ ข่าวสด ไทยรัฐ และเดลินิวส์ โดยเฉพาะข่าวสดตีพิมพ์เนื้อข่าวอาชญากรรมมากที่สุดถึงร้อยละ 44.15 (ตารางที่ 80) และเดอะเนชั่นเสนอข่าวอาชญากรรมน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 1.88 เท่านั้น (ตารางที่ 80)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 79 สัดส่วนความถี่ (ร้อยละ) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของวรรณคดีและเนื้อข่าว
ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 -
30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	เฉลิมพระเกียรติ	ตบขวัญ	สวนวัง	เดชะเนิ	นางเอกโฉด	มลิ	บ้านเล็ก	ดาวส่อง	ข่าวสด	ไทยรัฐ	เดลินิวส์
ข่าวรายสำนึก	-	-	-	1.59	1.47	-	-	-	-	-	-
การเมือง	48.28	48.00	45.98	38.10	29.41	38.80	36.07	32.29	28.85	26.47	21.95
เสียดสี	4.00	6.00	9.20	3.17	-	4.48	3.28	5.21	-	2.94	2.44
การสงคราม	5.75	12.00	5.75	22.22	19.12	5.97	6.86	3.13	5.77	4.90	4.07
แรงงาน	1.15	0.00	2.30	-	-	-	1.64	1.04	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	1.15	-	3.45	-	-	-	0.62	2.08	-	0.98	-
การค้าต่างประเทศ	1.15	2.00	1.15	22.22	26.47	1.49	0.62	-	-	0.98	-
ดาราศาสตร์	1.15	-	3.45	1.59	-	1.49	1.64	2.08	-	-	1.83
การศึกษารวม	12.64	14.00	6.90	3.17	7.35	10.42	10.03	31.25	46.15	36.27	39.84
สังคมและบุคคล	1.15	-	-	1.59	1.47	2.99	0.62	-	1.92	3.92	0.81
บันเทิงคดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.98	-
กีฬา	2.30	2.00	2.30	3.17	2.94	1.49	1.64	2.08	1.92	2.94	3.25
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	3.45	4.00	4.60	1.59	4.41	4.48	5.20	2.08	1.92	7.84	14.03
รายการของสาธารณกิจ	10.34	2.00	6.90	-	2.94	7.48	12.30	8.33	7.80	3.92	3.25
ลึกลับอาชญากรรม	-	-	-	-	-	-	0.62	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.98	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-	1.92	0.98	0.81
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	3.45	-	1.15	-	-	2.99	3.26	4.17	-	1.90	0.81
สิ่งแวดล้อม	2.30	2.00	5.75	-	1.47	8.96	1.64	3.13	-	0.98	3.25
เรื่องประหลาด ไทศศาสตร์ ปรัชญา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.90	-
อื่น ๆ	1.15	2.00	1.15	1.59	2.94	2.99	2.40	3.13	3.85	0.98	3.25

ตารางที่ 80 สัดส่วนเนื้อที่ (ร้อยละ) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของวรรณคดีและเนื้อข่าว
ที่นำเสนอนในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 -
30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	เฉลี่ยรายวัน	หน้าหน้า	สัปดาห์	เดือน	ทางออกพิเศษ	มติชน	บ้านเกิด	ดาวกระจาย	ข่าวสด	ไทยรัฐ	เดลินิวส์
ข่าวรายสัปดาห์	-	-	-	2.41	0.82	-	-	-	-	-	-
การเมือง	51.91	40.56	59.74	49.65	39.90	46.03	40.97	35.90	28.09	26.57	25.85
เศรษฐกิจ	3.65	4.93	7.48	3.63	-	3.84	3.59	4.74	-	2.43	2.63
การสงคราม	5.93	8.96	7.80	19.46	22.73	8.17	6.20	6.74	8.98	9.33	4.43
บันเทิง	0.94	5.82	1.55	-	-	-	1.11	1.05	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	1.10	-	1.71	-	-	-	0.90	1.49	-	1.14	-
การต่างประเทศ	1.47	2.03	0.61	13.55	16.26	0.81	0.27	-	-	0.41	-
การกีฬา	1.80	-	2.53	0.90	-	0.53	0.90	2.18	-	-	0.43
ต่างประเทศ	11.61	16.67	5.73	1.88	4.38	16.14	19.24	27.98	44.35	30.81	35.31
สังคมและบุคคล	1.05	-	-	0.75	2.53	2.25	0.83	-	2.26	3.40	1.05
บันเทิงชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.07	-
กีฬา	2.56	1.55	1.63	3.11	1.06	1.57	1.72	3.68	2.30	3.17	4.14
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	4.62	6.02	3.26	2.74	5.54	4.43	8.32	1.87	0.38	9.25	14.02
รายการของข่าวสารทาง	9.34	0.81	3.78	-	1.50	5.10	9.89	6.30	6.41	3.97	2.38
สินค้าอากาศ	-	-	-	-	-	-	0.56	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.14	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	-	-	1.77	1.02	1.38
กิจการของเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	1.65	-	0.41	-	-	2.93	2.14	3.50	-	2.09	0.90
สิ่งแวดล้อม	1.18	1.63	3.11	-	2.22	0.22	1.08	3.13	-	0.97	3.78
เรื่องประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.95	-
อื่น ๆ	0.97	2.03	0.04	1.71	3.06	1.98	2.19	2.45	4.76	1.67	3.51

2.3 เนื้อหาของภาพ

จากการนับจำนวนภาพ (ตารางที่ 81) พบว่า หนังสือพิมพ์ทุกชื่อเน้นการเสนอภาพข่าวการเมืองมากที่สุด โดยมีเดอะเนชั่นเสนอภาพข่าวการเมืองในหน้าหนึ่งถึงร้อยละ 61.29 จากจำนวนภาพทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ แนวหน้า มติชน บ้านเมือง ข่าวสด สยามรัฐ เดลินิวส์ ดาวสยาม และบางกอกโพสต์ ตามลำดับ

ประเภทเนื้อหาของภาพที่ตีพิมพ์มากเป็นอันดับสอง พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยนิยมตีพิมพ์ภาพข่าวอาชญากรรมเป็นอันดับสอง ยกเว้นสยามรัฐและมติชนที่ตีพิมพ์ภาพข่าวสงคราม รองจากภาพข่าวการเมือง

สำหรับการวัดเนื้อหาของภาพในหน้าแรกนั้น (ตารางที่ 82) ปรากฏว่า มีความหลากหลายมาก หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่คงตีพิมพ์ภาพข่าวการเมืองเป็นเนื้อหาที่มากที่สุด เรียงตามลำดับคือ แนวหน้า เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ ดาวสยาม บ้านเมือง ข่าวสด เดอะเนชั่น และเดลินิวส์ ยกเว้นไทยรัฐตีพิมพ์ภาพข่าวอาชญากรรมเป็นเนื้อหาที่มากเป็นอันดับหนึ่ง และบางกอกโพสต์ที่ตีพิมพ์ภาพข่าวอุบัติเหตุและภัยพิบัติเป็นเนื้อหาที่มากที่สุด ซึ่งลักษณะการตีพิมพ์ภาพของบางกอกโพสต์นั้นมีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่น เพราะภาพข่าวที่ได้รับการตีพิมพ์ในหน้าแรกมีเนื้อหาหลายประเภท โดยมีค่าเฉลี่ยในแต่ละประเภทใกล้เคียงกันมาก ได้แก่ ภาพข่าวอุบัติเหตุและภัยพิบัติ ภาพข่าวการเมืองและภาพข่าวสงคราม เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะบางกอกโพสต์ไม่เน้นความสำคัญกับภาพในหน้าแรกนัก การตีพิมพ์ภาพข่าวเน้นความน่าสนใจมากกว่าประเภทเนื้อหาของภาพ ดังนั้นจึงมีภาพหลากหลายประเภทในหน้าแรก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 81 สัดส่วนความถี่ (ร้อยละ) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของภาพที่นำเสนอในหน้า
หนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	เดลินิวส์	แนวหน้า	สยามรัฐ	เนชั่น	บางกอกโพสต์	มติชน	บ้านเมือง	ดาวสยาม	เจ้าสวด	ไทยรัฐ	เดลินิวส์
ข่าวต่างประเทศ	4.76	3.85	5.00	-	5.00	2.38	4.65	2.30	-	1.27	1.32
การเมือง	45.24	57.69	45.00	61.29	25.00	54.76	53.43	43.68	45.95	36.71	46.05
เศรษฐกิจ	-	3.85	7.50	-	-	4.76	-	2.30	-	1.27	-
การสงคราม	7.14	3.85	15.00	19.35	15.00	11.90	5.81	9.20	10.61	6.33	5.26
แรงงาน	-	3.85	-	-	-	-	1.16	1.15	-	2.53	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	2.50	-	-	-	-	-	-	-	-
การค้าต่างประเทศ	4.76	-	2.50	3.23	5.00	-	-	2.30	-	-	-
การศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สาธารณสุข	11.90	15.38	5.00	3.23	10.00	4.76	11.63	16.09	27.03	24.05	19.74
สังคมและบุคคล	9.52	-	7.50	3.23	5.00	4.76	3.49	8.90	-	7.59	6.58
ปกิณกะชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	-	-	7.50	-	5.00	4.76	2.33	3.45	2.70	5.00	2.63
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	4.76	-	-	6.45	10.00	2.38	8.98	4.60	8.11	8.66	10.63
รายการของสหภาพถ่ง	4.76	3.85	2.50	-	10.00	2.38	3.49	3.45	-	2.53	3.95
สัมมนาภาษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.27	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	1.16	-	-	1.27	-
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามท้องถิ่นและชาวต่าง	-	-	-	-	-	-	-	1.15	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	2.38	-	-	3.23	-	2.38	-	1.15	-	-	3.95
เรื่องประเภทภาพ ทัศนศิลป์ ภาพถ่าย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	4.76	7.69	-	-	10.00	4.76	5.81	2.30	5.41	1.27	-

ตารางที่ 82 สัดส่วนเนื้อที่ (ร้อยละ) ของเนือหาประเภทต่าง ๆ ของภาพที่นำเสนอในหน้าหนึ่ง
ของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	เฉลิมไกร	แนวหน้า	สภายุว	เนชั่น	บางกอกโพสต์	มติชน	บ้านเกิด	ดาวสยาม	ข่าวสด	ไทยรัฐ	เฉลิมไกร
ข่าวต่างประเทศ	3.63	2.02	8.98	-	2.02	2.49	6.90	3.00	-	1.04	1.61
การเมือง	44.42	53.47	35.19	28.96	18.06	36.18	32.00	32.28	30.78	22.95	27.80
เศรษฐกิจ	-	5.95	7.03	-	-	4.45	-	2.99	-	0.26	-
การศึกษารวม	9.40	4.88	15.54	25.67	14.83	14.06	8.30	11.91	17.72	8.05	6.20
แรงงาน	-	0.44	-	-	-	-	2.01	0.84	-	3.31	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	0.47	-	-	-	-	-	-	-	-
การต่างประเทศ	3.08	-	3.93	7.98	5.36	-	-	2.98	-	-	-
การเมือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สุขภาพการ	15.36	14.68	4.90	7.51	5.35	7.98	16.88	19.48	29.23	27.98	24.32
สังคมและบุคคล	12.09	-	8.43	7.65	7.11	5.6	5.26	8.99	-	11.29	9.33
บันเทิงชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กีฬา	-	-	11.15	-	0.38	5.77	2.98	4.20	4.70	5.92	3.04
อุบัติเหตุและภัยพิบัติ	7.574	-	-	13.78	20.18	4.98	10.19	6.75	10.96	10.71	14.84
รายการและข่าวสารทาง	3.04	5.28	3.51	-	8.41	3.95	5.67	2.34	-	3.74	4.18
สมัครใจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.57	-
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	1.37	-	-	1.59	-
กิจการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	-	0.21	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	0.27	-	-	8.45	-	3.94	-	1.13	-	-	8.91
เรื่องประวัติน่าสนใจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	0.97	13.30	-	-	18.22	10.82	8.45	2.31	6.62	1.59	-

2.4 เนื้อหาของรายงานพิเศษ

เนื่องจากหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับให้ความสำคัญกับรายงานพิเศษในหน้าแรกแตกต่างกัน กล่าวคือ หนังสือพิมพ์บางชื่อฉบับได้นำเสนอรายงานพิเศษเป็นประจำ บางชื่อตีพิมพ์เป็นครั้งคราว บางกอกโพสต์ไม่นิยมนำเสนอเลย ดังนั้นในส่วนของเนื้อหาที่นำเสนอมีความแตกต่างกันด้วย แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

(1) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอรายงานพิเศษเป็นประจำ หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้เน้นนำเสนอรายงานพิเศษเมื่อมีเหตุการณ์เด่นเกิดขึ้นที่สามารถดึงความสนใจของผู้อ่านได้อย่างดี ได้แก่ หนังสือพิมพ์ต่อไปนี้

เดอะเนชั่น	เสนอรายงานพิเศษเฉพาะการเมือง
เดลินิวส์	เสนอเกี่ยวกับกีฬา
แนวหน้าและบ้านเมือง	เสนอเกี่ยวกับอาชญากรรม
สยามรัฐ	เสนอเกี่ยวกับการศึกษาและกีฬา
ดาวสยาม	เสนอนำเสนอรายงานพิเศษเป็นประจำในระยะแรก เนื้อหาจึงหลากหลาย คือ การศึกษา อาชญากรรม และบันเทิง

(2) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอรายงานพิเศษเป็นประจำ ได้แก่ ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยรัฐ และมติชน มีเนื้อหาที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้นิยมตีพิมพ์เนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองเป็นรายงานพิเศษไว้ในหน้าหนึ่งเป็นประจำ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับ

จากการนับจำนวนชิ้นของรายงานพิเศษ (ตารางที่ 83) พบว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่นำเสนอการเมืองมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ มติชน ข่าวสด และเดลินิวส์ นอกจากนี้มติชนยังได้ตีพิมพ์รายงานพิเศษเกี่ยวกับอาชญากรรมเท่ากับการเมือง ส่วนเดลินิวส์ตีพิมพ์รายงานพิเศษเกี่ยวกับการเมือง อุบัติเหตุและภัยพิบัติเท่ากัน ยกเว้นเฉพาะไทยรัฐที่นิยมตีพิมพ์เนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาและเรื่องอื่น ๆ มากที่สุด

ตารางที่ 83 สัดส่วนความถี่ (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ไร่) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของ
รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 -
30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	คดี		การชกาน		อำนาจ		โทษ		เงิน	
	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่	จำนวน	เนื้อที่
ข่าวรายวัน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การเมือง	18.75	19.13	-	-	42.85	54.48	12.50	10.20	22.22	24.13
เศรษฐกิจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การศึกษาน	12.50	17.80	-	-	-	-	12.50	12.31	-	-
การงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การเกษตรและอุตสาหกรรม	-	-	-	-	14.29	11.61	-	-	-	-
การต่างประเทศ	6.25	4.78	-	-	-	-	-	-	-	-
การกีฬา	-	-	33.33	31.53	-	-	-	-	-	-
ต่างประเทศ	18.75	14.46	33.33	13.97	-	-	12.50	10.13	-	-
สังคมและบุคคล	12.50	11.14	-	-	-	-	-	-	-	-
บันเทิงชีวิต	-	-	-	-	14.29	11.25	-	-	11.11	8.10
กีฬา	12.50	9.05	-	-	-	-	25.00	36.68	11.11	10.00
อุบัติเหตุของกษัตริย์	-	-	-	-	-	-	12.50	10.26	22.22	21.39
รายการของตำรวจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สินค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปวัฒนธรรม	6.25	6.42	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	33.33	54.50	14.29	11.87	-	-	-	-
กิจการของเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	11.11	12.00
การปกครองส่วนท้องถิ่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เรื่องประเภท โศกนาฏกรรม ฆ่าตัวตาย	-	-	-	-	14.29	10.79	-	-	11.11	12.27
อื่น ๆ	12.50	17.43	-	-	-	-	25.00	20.39	11.11	12.00

สำหรับผลจากการวัดเนื้อที่ (ตารางที่ 83) ปรากฏว่ามติชนและข่าวสดตีพิมพ์เรื่องการเมืองมากที่สุด ไทยรัฐเสนอรายงานพิเศษเกี่ยวกับกีฬา และเดลินิวส์เสนอรายงานพิเศษเกี่ยวกับอุบัติเหตุและภัยพิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง

2.5 เนื้อหาของคอลัมน์ประจำ

การนำเสนอคอลัมน์ประจำไว้ในหน้าหนึ่งไม่ได้มีในหนังสือพิมพ์ทุกชื่อ คงมีเฉพาะข่าวสด เดลินิวส์ ไทยรัฐ แนวหน้า สยามรัฐ และบางกอกโพสต์ โดยทั่วไปเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในคอลัมน์ประจำเป็นเนื้อหาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ ยกเว้นหนังสือพิมพ์ที่มีคอลัมน์ประจำหลายชิ้น จึงอาจตีพิมพ์เนื้อหาหลากหลายได้ สรุปเนื้อหาของคอลัมน์ประจำในหน้าหนึ่งได้ดังนี้

ข่าวสด คอลัมน์ "กาคาบข่าว" เสนอเฉพาะเรื่องการเมือง

เดลินิวส์ คอลัมน์ "ทบทระจก" เน้นเฉพาะวงการสื่อสารมวลชนในระยะแรกก่อนเปลี่ยนมาเสนอด้านการเมืองด้วย

ไทยรัฐ คอลัมน์ "สำนักข่าวหัวเขียว" เน้นการเมือง แต่อาจมีอาชญากรรมหรือสงครามด้วย และมีคอลัมน์ที่เน้นภาพผู้หญิงจะเสนอเรื่องบันเทิง

แนวหน้า คอลัมน์ "หุ้" เสนอเฉพาะเรื่องหุ้น

สยามรัฐ คอลัมน์ "มิติที่ 4" เสนอข่าวต่างประเทศที่แปลกหรือสนุกสนาน
คอลัมน์ "ดินฟ้าอากาศ" รายงานภาวะอากาศ

คอลัมน์ "บทวิจารณ์" และ "บทวิเคราะห์" ประจำฉบับวันอาทิตย์ เน้นเรื่องการเมืองและต่างประเทศ

บางกอกโพสต์ คอลัมน์ "Column Nine" เน้นข่าวต่างประเทศ

2.6 เนื้อหาขององค์ประกอบอื่น ๆ

องค์ประกอบอื่น ๆ ที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นเนื้อหาใด ๆ แต่เป็นกรอบถวายพระพรหรือกรอบประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหนังสือพิมพ์ ยกเว้นหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่อาจมีการตีพิมพ์กรอบพิเศษอื่น ๆ บ้าง ดังนี้

เดอะเนชั่น นำเสนอกรอบข่าวพิเศษ (Facts Box) ตีพิมพ์เนื้อหาการเมือง

บางกอกโพสต์ กรอบที่นำเสนอั้นจัดเป็นกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (Post Inquiry) แต่ลักษณะเป็นการสรุปเนื้อหาไว้ในหน้าแรก โดยผู้อ่านไม่ต้องอ่านต่อในเล่ม เนื้อหาที่มีความหลากหลายตั้งแต่การเมือง กีฬา ภัยพิบัติ หรือสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.7 ภาพรวมของเนื้อหาในหน้าหนึ่ง

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบทุกชิ้นที่มีการตีพิมพ์เนื้อหาในหน้าแรก ได้ผลการวิจัย ดังนี้

จากการนับจำนวนชิ้น พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันทุกชื่อจะเสนอเรื่องการเมืองมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีเดอะเนชั่นเสนอการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เดลินิวส์ แนวหน้า สยามรัฐ บ้านเมือง มติชน ข่าวสด ดาวสยาม ไทยรัฐ เคลินิวส์ และบางกอกโพสต์มีจำนวนชิ้นของการเมืองน้อยที่สุด เพราะบางกอกโพสต์เน้นความสำคัญกับเนื้อหาต่างประเทศด้วย ซึ่งมีจำนวนชิ้นใกล้เคียงกับเนื้อหาการเมือง แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาที่นำเสนอเป็นอันดับสอง พบว่ามีความแตกต่างกันมาก คือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษจะตีพิมพ์เนื้อหาของสงครามมาก แต่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเสนอเนื้อหาอาชญากรรมมากเป็นอันดับรอง ยกเว้นสยามรัฐที่เน้นเนื้อหาต่างประเทศและแนวหน้าเสนอเศรษฐกิจและอาชญากรรมเป็นจำนวนชิ้นเท่ากัน

สำหรับการวัดปริมาณเนื้อที่ พบว่า หนังสือพิมพ์ทุกชื่อคงเน้นการเมืองมากที่สุด โดยมีแนวหน้าที่ตีพิมพ์เนื้อที่ของการเมืองมากที่สุด และเดลินิวส์น้อยที่สุด แต่ประเภทเนื้อหาที่มากเป็นอันดับสอง พบว่า มีความแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างเห็นได้ชัด คือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจะตีพิมพ์เนื้อที่ของอาชญากรรมมากรองจากการเมือง ยกเว้น สยามรัฐที่เสนอเนื้อหาสงครามมากเป็นอันดับสองเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 84 ภาพรวมความถี่ (ร้อยละ) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	เนชั่น	บางกอกโพสต์	สยามทีวี	แนวหน้า	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	ข่าวสภาค	มีนเมือง	เดลินิวส์	ไทยทีวี
ข่าวต่างประเทศ	1.02	2.04	1.33	1.18	1.82	0.79	-	1.05	1.91	0.48	0.50
การเมือง	47.90	26.53	44.00	46.88	46.21	41.27	40.78	37.10	43.08	30.77	32.67
เศรษฐกิจ	2.04	-	7.33	14.12	3.03	3.97	-	3.76	1.91	1.44	1.98
การต่างประเทศ	20.41	16.33	7.33	8.24	8.06	8.73	8.80	5.90	6.22	4.33	5.45
สุขภาพ	-	-	1.33	4.70	0.76	-	-	1.04	1.44	-	0.99
การเลือกตั้งสมาชิกสภา	-	-	2.67	-	0.76	-	0.97	1.06	0.48	-	0.50
ข่าวต่างประเทศ	15.31	25.51	8.33	1.18	2.27	1.59	-	1.09	0.48	-	0.99
การศึกษา	1.02	-	2.00	-	0.76	0.79	-	1.81	0.90	0.98	-
ต่างประเทศ	3.06	4.14	5.33	14.12	12.12	12.70	32.01	24.19	15.79	30.77	28.71
สังคมและบุคคล	2.04	2.04	2.00	-	3.79	4.76	0.97	3.23	1.91	2.88	4.95
บันเทิงชีวิต	-	-	-	-	-	-	0.97	-	-	0.48	0.50
กีฬา	2.04	4.08	4.00	1.18	3.03	4.76	1.94	2.69	1.91	3.37	4.45
คดีพิเศษคดีอาชญากรรม	3.06	6.12	2.67	2.35	2.79	3.17	3.88	3.23	7.66	13.46	7.92
รายการของข้าราชการ	-	4.08	5.33	2.35	8.33	4.76	3.88	5.90	8.61	3.37	2.87
สินค้าราคา	-	-	0.67	-	-	-	-	-	0.48	-	-
ศิลปวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	0.79	-	-	-	-	0.99
กีฬา	-	-	-	-	-	-	1.94	0.54	0.48	0.48	1.90
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.48	-
การเมืองและข้าราชการ	-	-	0.67	-	2.27	1.59	-	2.69	1.91	0.48	0.99
สิ่งแวดล้อม	1.02	2.04	3.33	1.18	2.27	5.56	-	2.15	0.90	3.37	0.50
เรื่องประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม	-	-	-	-	-	-	0.97	-	-	0.48	0.99
อื่น ๆ	1.02	4.08	0.67	3.53	3.03	4.76	3.88	2.69	3.83	2.40	1.98

ตารางที่ 85 ภาพรวมเนื้อหา (ร้อยละ) ของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534

ประเภทเนื้อหา	เนชั่น	บางกอกโพสต์	ข่าววัน	แนวหน้า	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	ดาวสยาม	บ้านเมือง	เดลินิวส์	ไทยรัฐ
ข่าวต่างประเทศ	1.39	1.07	2.38	0.50	1.09	0.61	-	1.40	2.70	0.70	0.30
การเมือง	46.20	23.07	51.80	57.70	52.41	43.40	39.04	34.79	38.37	31.20	28.08
เศรษฐกิจ	2.44	-	5.75	9.00	2.55	2.03	-	4.49	0.81	2.59	0.82
การสงคราม	19.73	20.05	9.43	7.48	9.36	12.58	12.02	11.40	9.00	6.12	6.41
ธรรมชาติ	-	-	0.70	2.35	0.38	-	-	0.55	1.10	-	1.23
การปกครองและกฎหมาย	-	-	1.08	-	0.49	-	1.21	0.60	0.64	-	0.15
การต่างประเทศ	10.65	14.33	6.35	1.03	2.21	1.00	-	1.44	0.11	-	0.07
การศึกษา	0.64	-	1.25	-	0.59	0.17	-	1.37	0.20	0.18	-
สุขภาพ	3.45	4.25	4.10	12.48	9.97	12.92	28.33	21.11	18.78	24.71	24.90
สังคมและบุคคล	2.85	3.49	2.23	-	4.00	3.75	0.31	4.38	2.67	4.18	5.06
บันเทิงชีวิต	-	-	-	-	-	-	1.17	-	-	0.49	0.15
กีฬา	1.84	0.89	5.00	0.83	2.19	4.29	3.20	3.54	1.82	4.69	6.99
คู่มือและสิ่งมีชีวิต	0.07	0.77	2.87	2.12	5.58	4.38	3.73	4.63	9.04	12.85	11.28
รายการและข่าวสาร	-	3.13	3.90	1.88	6.08	2.65	1.31	4.02	6.51	3.28	3.33
ฉบับเช้า	-	-	0.81	-	-	-	-	-	0.37	-	-
ศิลปะวัฒนธรรม	-	-	-	-	-	1.03	-	-	-	-	0.74
บันเทิง	-	-	-	-	-	-	2.94	1.87	0.55	0.20	3.49
วิชาการและเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.73	-
การแพทย์และสาธารณสุข	-	-	0.17	-	0.82	1.09	-	0.95	0.82	0.41	0.26
สิ่งแวดล้อม	2.58	2.81	1.78	0.57	0.86	2.74	-	1.28	0.32	5.70	0.46
เรื่องประเพณี วัฒนธรรม ปรัชญา	-	-	-	-	-	-	1.12	-	-	0.75	0.54
อื่น ๆ	1.08	7.54	0.26	4.18	1.33	8.09	5.62	2.06	6.07	1.24	2.25

การจัดกลุ่มของหนังสือพิมพ์ตามประเภทเนื้อหาในหน้าหนึ่ง

แม้ว่าหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อเน้นความสำคัญของประเภทเนื้อหาคล้ายกัน คือ เสนอเนื้อหาการเมืองมากเป็นอันดับหนึ่ง และเน้นเนื้อหาด้านสงครามอีกด้วย ทั้งนี้เพราะในช่วงของการวิจัยเป็นช่วงที่มีเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองค่อนข้างมาก คือ การปฏิวัติโดยคณะร.ส.ช. และสงครามอ่าวเปอร์เซีย อีกทั้งหนังสือพิมพ์ที่นำมาวิเคราะห์เป็นกรอบหลังที่มุ่งจำหน่ายในกรุงเทพ จึงมีการเสนอเรื่องการเมืองและสงครามอ่าวเปอร์เซียมากเป็นพิเศษ แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาของเนื้อหาแต่ละประเภทแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันมาก โดยสามารถจำแนกได้กลุ่มดังนี้

(1) เนื้อหาด้านการเมือง-เศรษฐกิจ-สังคม (ข่าวหนัก) ได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สงครามและสิ่งแวดล้อม

(2) เนื้อหาข่าวอารมณ์และเรื่องที่น่าสนใจ (ข่าวเบา) ได้แก่ อาชญากรรม สังคมและบุคคล ปกป้องชีวิต กีฬา อุบัติเหตุและภัยพิบัติ ดินฟ้าอากาศ บันเทิง ศิลปะวัฒนธรรม และเรื่องประหลาด ไสยศาสตร์หรือปาฏิหาริย์

สำหรับเนื้อหาประเภทอื่น ๆ นั้นมีความสำคัญเป็นรองลงมา หรือบางประเภทมีสาระทั้งที่เป็นประโยชน์และเนื้อหาที่เข้าอารมณ์ผสมผสานกัน เช่น ข่าวต่างประเทศ หรือการเกษตรและอุตสาหกรรม เป็นต้น จึงมิได้พิจารณารวมไว้เป็นข่าวหนัก ประกอบกับหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อนำเสนอเนื้อหาประเภทอื่น ๆ เหล่านี้น้อยมาก จึงได้พิจารณาเฉพาะประเภทเนื้อหา 2 กลุ่มข้างต้น ได้ผลการวิจัยตามตารางต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 86 กลุ่มหนังสือพิมพ์ตามประเภทเนื้อหาในหน้าหนึ่ง

ชื่อหนังสือพิมพ์	เนื้อหาด้านการเมือง-เศรษฐกิจ-สังคม (ข่าวหนัก)	เนื้อหาข่าวอาชญากรรมและเรื่องที่น่าพิศวง (ข่าวเบา)
ไทยรัฐ	41.77	58.23
เดลินิวส์	48.79	51.21
ข่าวสด	55.58	44.42
ดาวสยาม	59.44	40.56
บ้านเมือง	59.34	40.66
มติชน	69.94	30.06
เดลินิวส์	74.75	25.25
บางกอกโพสต์	75.18	24.82
สยามรัฐ	82.04	17.96
แนวหน้า	83.09	16.91
เดอะเนชั่น	83.51	16.49

(1) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นเนื้อหาเบาในหน้าหนึ่งมากกว่าเนื้อหาหนัก เป็นกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นเนื้อหาที่จะเรียกความสนใจจากผู้อ่านได้ดี โดยมีเนื้อหาการเมือง-เศรษฐกิจ-สังคมมากเป็นอันดับรองจากเนื้อหาข่าวอาชญากรรม ได้แก่ ไทยรัฐ และเดลินิวส์

(2) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ผสมเนื้อหาหนักและข่าวเบาในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน เป็นกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาการเมือง-เศรษฐกิจ-สังคมและข่าวที่อาชญากรรมในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม และบ้านเมือง

(3) กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นเนื้อหาหนักมากกว่าเนื้อหาเบา เป็นกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการเมือง-เศรษฐกิจ-สังคมมากกว่าเนื้อหาที่อาชญากรรม โดยเนื้อหาข่าวอาชญากรรมที่น่าเสนอนั้นจะเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้อ่านส่วนใหญ่ หรือเป็นข่าวที่มีความโดดเด่น

เช่น การฆาตกรรมนายแคล้ว ธนิกุล ได้แก่ มติชน เดลิมีเรอร์ บางกอกโพสต์ สยามรัฐ
แนวหน้า บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น

การแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามลักษณะรูปลักษณ์และเนื้อหาในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า สามารถแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ตามลักษณะรูปลักษณ์
หรือเนื้อหาที่ปรากฏในหน้าหนึ่งได้หลายวิธีการ แต่ที่ความชัดเจนที่สุดเห็นจะเป็นการจำแนก
กลุ่ม โดยพิจารณาจากลักษณะภาพรวมของรูปลักษณ์และเนื้อหาในหน้าหนึ่งร่วมกัน ดังนี้

ตารางที่ 87 กลุ่มหนังสือพิมพ์รายวันจำแนกตามลักษณะภาพรวมของรูปลักษณ์และเนื้อหาในหน้าหนึ่ง

ภาพรวมของ รูปลักษณ์ ภาพรวมของ เนื้อหา	กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้น พาดหัวข่าวและภาพ เป็นส่วนใหญ่	กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้น หัวข่าว ภาพ และตัว ข่าวใกล้เคียงกัน	กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้น ตัวข่าวเป็นส่วนใหญ่
กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้น เนื้อหาเบามากกว่า เนื้อหาหนัก	ไทยรัฐ เดลินิวส์	—	—
กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้น เนื้อหาหนักและเบา ใกล้เคียงกัน	ข่าวสด ดาวสยาม บ้านเมือง	—	—
กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้น เนื้อหาหนักมากกว่า เนื้อหาเบา	มติชน	เดลิมีเรอร์ แนวหน้า สยามรัฐ	บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น

1. กลุ่มหนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาเบา-รูปแบบสะกดตา หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้ เน้นหน้าหนึ่งที่เรียกความน่าสนใจจากผู้อ่านทั่วไปมากเป็นพิเศษ ดังจะเห็นได้จากการจัดหน้า ซึ่งเน้นภาพหัวข่าว และภาพ แต่บรรทัดข่าวในหน้าหนึ่งน้อยส่วนใหญ่ต้องอ่านในหน้าต่อ และที่สำคัญ คือ เนื้อหาที่น่าสนใจจะเน้นเนื้อหาเบาเป็นส่วนใหญ่ หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้ คือ ไทยรัฐ และเคลนิวิส ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุดของประเทศ

2. กลุ่มหนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาหนักกึ่งเบา - รูปแบบสะกดตา หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้ยังคงเน้นรูปลักษณะในหน้าหนึ่งที่เรียกความน่าสนใจจากผู้อ่านทั่วไป ดังจะเห็นได้จากลักษณะที่เน้นภาพหัวข่าวและภาพในหน้าหนึ่งมาก แต่เนื้อหาที่น่าสนใจจะผสมผสานกันระหว่างเนื้อหาหนักและเบาในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมากนัก หนังสือพิมพ์ที่จัดเข้าอยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม และบ้านเมือง

3. กลุ่มหนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาหนัก-รูปแบบสะกดตา หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้ เน้นภาพหัวข่าว และภาพในหน้าหนึ่งเป็นส่วนใหญ่ แต่นำเสนอเนื้อหาหนักมากกว่าเบา หนังสือพิมพ์ที่จัดเข้ากลุ่มนี้มีมติชนเพียงฉบับเดียว เพราะแต่เดิมนั้น มติชนจัดเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพที่เน้นการนำเสนอเนื้อหาหนัก แต่ต่อมาได้มีการปรับปรุงหนังสือพิมพ์ใหม่ โดยเน้นการตีพิมพ์ภาพหัวข่าวและภาพมากเป็นพิเศษ และตีพิมพ์ข่าวเบามากขึ้นเหมือนกันหนังสือพิมพ์ปริมาณอื่น ๆ จึงทำให้มติชนมีลักษณะผสมผสานกัน

4. กลุ่มหนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาหนัก-รูปแบบกึ่งเรียบง่าย หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้จะเน้นภาพหัวข่าวและภาพอยู่บ้าง แต่ก็ให้ความสำคัญกับตัวข่าวในหน้าหนึ่งเช่นกัน ส่วนเนื้อหาที่น่าสนใจนั้นมุ่งเน้นเนื้อหาหนักมากกว่าเนื้อหาเบา หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้ได้แก่ เคลมิเรอร์ แนวหน้า และสยามรัฐ

5. กลุ่มหนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาหนัก-รูปแบบเรียบง่าย หนังสือพิมพ์ในกลุ่มนี้จะไม่เน้นการจัดหน้าให้ความสำคัญกับภาพหัวข่าวและภาพมาก แต่จะให้ความสำคัญกับตัวข่าวมากกว่า ข่าวที่น่าสนใจก็มุ่งข่าวหนักเป็นส่วนใหญ่ หนังสือพิมพ์ที่จัดเข้าอยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น